

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 67 (8160)

TRST, nedelja, 19. marca 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govecu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni »Slovenija« v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

Možnosti v prihodnosti

Po kongresu KPI, o »reformatorkih silah« in o nujnosti odločnega zavračanja preokreta na desno

Hočeš nočeš je bil komaj zaključen kongres italijanske komunistične partije v ospredju zanimanja italijanske javnosti. Zato ker so komunisti jasno, kot še nikoli prej, postavili svojo kandidaturu za vodenje države skupaj z drugimi naprednimi silami. In to v trenutku, ko sedi v Rimu enobarna desničarska demokratska vlada, ki nima parlamentarne večine, ne uživa zaupanja in s svojo nedejavnostjo samo pospešuje naraščanje krize, ki skozi vsa tiskovna pretesa italijansko družbo.

KPI meni, da je položaj do zore do take stopnje, ko je v Italiji potrebna vlada »demokratskega preokreta«, skratka vlada, ki naj energično zavrne fašistično pustolovščino, obrani demokracijo in izvede reforme, za katere se ljudski sloji borijo že vsa zadnja leta. Tako vlada pa je lahko samo plod enotnosti na bazi in ustreznega sporazuma naprednih sil, ki se sklicujejo na tri izvirne tokove italijanske demokracije: komuniste, socialiste in katoličane.

Glede prvih je kongres v Milanu pokazal, da zmorejlo italijanski komunisti veliko realizma in odprtosti, česar niso ignorirali tudi vplivni tuji in domači gostje. Glede drugih je — kljub pričakovani predvidljivi opreznosti — tajnik PSI Mancini še enkrat poudaril nova radikalnejša stališča socialistov.

Glede tretjih pa je enotnost levece obogatil prispevek naprednega katoličana Livia La-borja, bivšega predsednika ACLI.

V Milanu smo namreč mogli ugotoviti, kako tesno so — ob vzajemni samostojnosti — vezi med naprednimi gibanji »reformatorske sile« (po Mancinijevi definiciji) prav v trenutku, ko desničarska demokracija in Andreotti nimata, razen liberalcev, nobenega zaveznika več in spremlja njihov premik na desno val polemik in ločevanj.

Preusmeritev italijanske politike na desno je le pokazatelj najboljše družbene in politične krize, v katero je zašla povojna Italija. Motil bi se, kdor bi menil, da je to obvezna in slepa ulica: vsa levičarja in ljudski sloji, ki jo podpirajo, so v protiočevju. Pot na desno vodi v pustolovščine in je nerealna, možen pa je demokratski preokret na levo, k novemu političnemu ravnotežju.

Demokratski red pomeni dandanes predvsem zaupanje širokih ljudskih slojev, ki se bore za korenito preobnovo italijanske družbe. Je pa pogoj vsakega napredka Italije na poti k izvirnemu in pluralističnemu modelu socialističnega razvoja. Zato ni nobenega protislovja med zahtevami po takem preokretu in trditvijo, da levičarja sprejema izziv reakcije in ve, da bo vnovič porazila fašizem glede na način boja, ki bi ji bil vsiljen.

Strategija italijanske poti v socializem, se je — kot kaže — na tem kongresu obogatila z novimi elementi. Z ene strani je italijansko delavstvo na poti k sindikalni enotnosti uresničilo nove oblike neposredne demokracije na bazi, z druge strani, pa so važna spoznanja, do katerih je KPI prišla glede Evrope in zunanje politike. KPI se bo v Evropi zavzemala, skupaj z napredno levico zahodne Evrope, za skupen nastop proti monopolistični integraciji in ameriškem pritisku, istočasno pa za pre-

Shod protestantov v Belfastu

BELFAST, 18. — Skoraj 70 tisoč protestantov je manifestiralo proti domnevni načrtom londonske vlade, da podeli katoliški manjšini večjo samostojnost. Policija je demonstrante močno zastražila.

PO NEPRIČAKOVANEM SKLEPU O REFERENDUMU ZA VSTOP V. BRITANIJE V EGS

Hladno srečanje Pompidou-Heath

Francoska SFIO meni, da je pariška vlada napovedala referendum bolj iz notranjih razlogov

LONDON, 18. — Francoski predsednik Georges Pompidou je ne pričakovano priletel v Veliko Britanijo na neformalno srečanje z angleškim predsednikom vlade Heathom, ki je užaljen zaradi sklepa francoske vlade, da izvede referendum o vstopu Velike Britanije v skupno evropsko tržišče. Heath je francoskega predsednika sprejel na vojaškem letališču pri Northoltu (London), na kar sta se skupaj odpeljala na podeželje, kjer ima Heath svojo rezidenco. Pogovori so se začeli takoj v ožračju, ki ga mnogi označujejo za formalno vljudnega, v resnici pa hladnega. To je povsem razumljivo, če pomislimo, da je referendum v Franciji prizadel britansko vlado kot nož v hrbet v trenutku, ko isto zahtevajo v Angliji laburisti in če upoštevamo, da je Velika Britanija vstopila v skupno evropsko tržišče z močnim notranjim nasprotovanjem.

Pompidou bo v Veliki Britaniji ostal še danes (nedelja) zjutraj, popoldne pa se bo vrnil domov. Verjetno ne bodo objavili nobenih izjav. Francoski predsednik je, kot znano, na neki tiskovni konferenci sporočil, da bodo Francozi z referendumom morali odločiti o tem, ali sme Velika Britanija vstopiti v evropsko tržišče ali ne. Londonske vlade ni o tem obvestil nihče in jo je vest prižigala. Prizadela pa je tudi kroge francoske levice, ki menijo, da je pariška vlada z referendumom mislila predvsem na notranji položaj. Referendum bi namreč oslabil levico, ki je glede evropskega tržišča močno ločena. Mitterandovi socialisti so namreč naklonjeni evropski integraciji, čemur pa odločno nasprotujejo komunisti. Referendum naj bi torej te razlike še poglobil v trenutku, ko se enotnost levih sil s težavami urebja na višjo raven.

Socialistični predstavnik Her-nu je naprimer dejal, da je nesmiselno glasovati o vstopu Anglije v EGS, če pa ni nihče vprašal Francoscev, če se strinjajo z vstopom Francije.

Hernu je namignil na možnost, da bi SFIO zagovarjala vzdržanje pri referendumu, vendar se o tem ni izrekel na jasn način, ker še ni znana formulacija vprašanja, na katero naj bi Francozi odgovarjali z »da« ali »ne«.

Obrambni minister SZ obišče Jugoslavijo

BEOGRAD, 18. — Na vabilo zveznega tajnika za narodno obrambo armadnega generala Nikole Ljubicića bo delegacija oboroženih sil Sovjetske zveze pod vodstvom obrambnega ministra in maršala Sovjetske zveze Andreja Antonoviča Grečka konec tega meseca vrnila obisk jugoslovanske ljudske armade, katere delegacija je maja 1970. leta pod vodstvom zveznega tajnika za zunanjo obrambo in armadnega generala Ljubicića obiskala Sovjetsko zvezo.

Srečanje med Heathom in Pompidoujem na letališču v Northoltu

(Telefoto ANSA - UPI)

PRVI REZULTATI OBDUKCIJE ZALOŽNIKOVEGA TRUPLA

FELTRINELLIJA UBILA EKSPLOZIJA

Smrt je povzročila rana na nogi - Ugotovili so tudi druge rane, glede katerih bodo poznejše analize povedale, ali so bile zadane pred smrtjo Zakaj ni eksplozionalni dinamit, ki so ga našli v neposredni bližini trupa?

MILAN, 18. — Feltrinellija je ubila rana na nogi, ki mu jo je povzročila eksplozija dinamita. To so ugotovili danes izvedenci obdukcije založniškega trupa, ki je trajala neobičajno dolgo. Sodni zdravniki so ugotovili še številne rane na glavi, na vratu in v prsnem košu, za katere je za sedaj nemogoče reči, če so bile zadane, ko je bil Feltrinelli še živ, ali pozneje. Tudi ni še mogoče izvedeti, če so v organizmu našli znake mamil ali strupov, ker bodo to morale pokazati poznejše analize.

Prvi rezultati obdukcije torej ne pojasnjujejo okoliščin, v katerih je Feltrinelli umrl, iz njih se da sklepati, da je založnik prišel v Segrate, k stebru električne napeljave, še živ, kar pa še ne pomeni, da je prišel prostovoljno. Ni izključeno, da bi ga pripeljal nezvestnega bodisi zaradi mamil ali že ranjenega, tako da se ni mogel braniti. Po poročilih očitovce sta se namreč s furgonom volkswagen, ki so ga našli v bližini založniškega trupa, pripeljali v Segrate dve osebi, obe brez brade. O teh osebah določaj ni nobene vesti. Treba bo ugotoviti, če gre za Feltrinellijeve tovaršnike, ki naj bi mu pomagala izvesti atentat, ali pa gre dejansko za njegova morilca. Velja pripomniti, da je nekaj prebival-

cev Segrateja videlo ti dve osebi, medtem ko ni nihče zapazil založnika, ki bi torej lahko bil zaprt v zadnjem delu furgona, ki je imel zavrtje na oknih, tako da ni bilo mogoče videti v notranjost.

Kot smo omenili, je bila obdukcija izredno dolga. Izvedenci, med katerimi dva profesorja inštituta za sodno medicino rimske univerze, neki anatomopatolog, neki kemik ter dva izvedenca, ki ju je imenovala Feltrinellijeva družina, so se zbrali v milanski mrtvašnici že ob 10.30 ob navzočnost namestnika državnega pravdnika dr. Bevera ter odvetnika Dal'Ora. Izvedenci so najprej preučili vprašanja, ki so jih zastavile sodne oblasti ter odvetnik Feltrinellijevih vdov, medtem ko se je pregled trupa začel šele ob 13.30. Najprej je bil na vrsti zunanji pregled: posneli so tudi številne barvne fotografije ter izvedli radiografije, medtem ko so na magnetofonskem traku posneli izjave izvedencev. Prva obdukcija se je začela šele pozneje ter se je zavlekla do večernih ur. Vse kaže, da so izvedenci opravili za res temeljito in poglobljeno delo.

Prvemu delu obdukcije je prisostvoval tudi ekspert za razstrelivo, ki bo moral prav tako odgovoriti na številna vprašanja in najprej na vprašanje, zakaj niso ob prvi siloviti eksploziji eksplozivni tudi številni drugi valji dinamita (okrog trideset), ki so jih preiskovalci našli v neposredni bližini založniškega trupa. Mnogi so to presenetljivo dejstvo razlagali, češ da so ostalo razstrelivo prinesli na kraj eksplozije šele pozneje, da bi inšcenirali poskus atentata. Druga razlaga je bila, da valji niso eksplodirali, ker so se ozvalili v travo, kjer so jih našli. To pa bi bilo mogoče samo za nekatere vrste razstreliva (in izvedenci bodo morali pojasniti, če je lahko vloga neutralizirala eksploziv, ki so ga našli v Segrateju) in samo v primeru, da bi valji ležali v vlažni travi več ur, kar pa je malo verjetno, saj je skoraj nemogoče misliti, da bi atentatorji (ali domnevni atentatorji) razpoglagali s tolikimi časom.

O poteku policijske preiskave medtem ni veliko vesti. Identificirali so prvega lastnika furgona, ki je zastopnik neke trdnice pralnih praškov in ki je bil lastnik vrste podobnih furgonov, ki pa jih je potem zamenjal z novimi. Nadaljevali so medtem preiskavo na sedežih raznih Feltrinellijevih knjigarn in skladišč, danes pa so agenti izvedli hišno preiskavo v stanovanju staršev Feltrinellijevih vdov Sibille Meleze v Meranu. Tu niso našli ničesar, razen zabavnih dopisov med možem in ženo.

Svet trojne arabske federacije proti Huseinovemu načrtu

KAIRO, 18. — Predsedstvo zvezne arabske republike (federacije) med Egiptom, Libijo in Sirijo je ogroženo obsodilo Huseinov načrt o ustanovitvi »Združenega arabskega kraljestva«, po katerem naj bi samostojni enoti Gaza in Cisjordanija prešli pod formalno suverenost jordskega kralja, dejansko pa imeli filozofsko arabske vlade in ostali pod nadzorstvom Izraela.

Skupno predsedstvo meni, da ustreza načrt »sionističnim nameram« in potrebam imperializma. Po mnenju predsedstva ZAR so Združene države svetovale Huseinu ta načrt, ker ločuje arabski nacionalizem in pomeni dejansko likvidacijo palestinske revolucije.

Proces proti 15 grškim antifasistom

ATENE, 18. — V grški prestolnici se je pričel proces proti 15 obtožencem v glavnem pripadnikom centristične opozicije grškemu polkovniškemu režimu. Skoraj vsi obtoženci so zanikali, da bi pripravljali bombe in atentate. Večina je izjavila, da so jih policisti v zaporu mučili. Obtoženec Nikolas Alevras pred sodiščem ni mogel vstati, ker so mu v zaporu razmravili stopala.

NIKOZIA, 18. — Predstavniki turške manjšine na Cipru so izjavili, da ne sprejemajo sporazuma med ciprskim predsednikom nadškofom Makariosom in četami OZN, ki zadeva nadzorstvo nad českoslovanskim orožjem na oku. Izjavili so, da je treba izročiti orožje četam Združenih narodov.

PRVI NASTOP V OKVIRU REVije «PRIMORSKA POJE 1972»

Slovenska pesem v Kulturnem domu

Pozdravna nagovora tajnika SPZ Mira Kaplja in ZPZP Ivana Siliča Nastopilo je 14 zborov z nad 400 pevci - Do kraja zasedena dvorana

V do kraja zasedeni dvorani Kulturnega doma, kot se za takšno priložnost spodobi, je bil sinoči prvi nastop v okviru letošnje, že tretje po vrsti, revije primorskih pevskih zborov z naslovom »Primorska poje 72«.

Predstavilo se je 14 zborov s skupno nekaj več kot 420 pevci, ki so izvajali vsak po 3 pesmi pretežno iz bogatega slovnarstva narodnega in umetnega repertoarja. Med zbori je bilo 5 zamejskih in 9 iz matične Primorske, od teh dva mladinski iz Trsta in Devina-Nabrezine, sedem moških iz Brd (Brški otoki), Vogrškega, Opatjeva sela, Divače, Idrije, Branika in Proseka-Konovela ter štirje mešanji iz Trečb, Dorberga, Nove Gorice in Trsta.

Pevce, pevce, goste in občinstvo sta v uvodu pozdravila v imenu prirediteljev tajnik Slovenske prosvetne zveze iz Trsta-Gorice Mirko Kapelj ter tajnik Zdrženja pevskih zborov Primorske Ivan Silič. Miro Kapelj je med drugim dejal, da imajo take prireditve, kot je »Primorska poje«, velik pomen ne samo za spodbujanje zborovskega udejstvovanja, temveč tudi in predvsem za utrjevanje narodnega ponosa in zavesti ter za utrjevanje in poglobljanje medsebojne povezanosti Slovencev z obeh strani meje, s tem pa za poglobljanje enotnega slovenskega

narodnega in kulturnega prostora. »aka politika, ki jo omogoča odprta meja, je edino pravilna in samo taka politika bo lahko dala koristne rezultate.

Ivan Silič pa je med drugim poudaril, da je zamisel o reviji »Primorska poje« vitalna, da se je po njeni zaslugi spet razvijala zborovska dejavnost po vsej Primorski. Število nastopajočih zborov se je utrdilo in če je kakšen iz raznih razlogov odnehal, so v zameno nastali ali ponovno zaživeli novi. Z utrditvijo kvantitete je začela rasti tudi kvaliteta, kar vse zavrta tezo nekaterih, da je zborovsko oetle preživelo čas. Nasprotno, pesem nam je danes prav tako potrebna kot nam je bila v vsej naši preteklosti.

Cepprav so vsi nastopajoči zbori bili deležni aplavza občinstva, saj naši ljudje znajo ceniti napredek in dobro voljo, ki je često bistveni element zborovske dejavnosti, pa so največ odobravanja vendarle poželi obo mladinski zbor, ki sta pokazala, da mladih pevcev ne bo manjkalo, če jima bo posvečena potrebna pozornost, ter zbori iz Divače, Trečb, Idrije, Dorberga, Branika, Nove Gorice pa seveda »Vasilij Mirko« in »Jacobus Gallus«. Naslednja revija bo danes popoldne v Tolminu.

PRIMORSKA POJE 1972

Sinoči v Kulturnem domu, danes v Tolminu, prihodnjobototo v Ajdovščini in v nedeljo v Izoli: 50 zborov z nad 1300 pevci z obeh strani meje. Revija »Primorska poje« je stopila v tretje leto svojega življenja.

Ko so ji naši primorski prosvetni delavci pred trami leti postavljali temelje, jih je k tej pobudi sililo ne ravno razveseljivo stanje zborovskega petja na Primorskem, ne toliko pri nas v zamejstvu, kot predvsem onstran meje. Pevska tradicija, ki ni mogla poznati premora niti v času fašizma, je začela pešati. Novi časi ji niso bili ravno naklonjeni. Treba je bilo ukrepati, treba je bilo najti obliko, ki bi bila vabljiva, ki bi prirojeno nagnjenost primorskega človeka k petju uspešno mobilizirala in ji znova dala zagona.

Zamisel se je obrestovala že po prvem letu. Revija »Primorska poje 1970« je zbrala 49 zborov, 24 zamejskih in 25 iz matične Primorske. Mimo je uveljavljenih so stopili iz anonimnosti novi zbori. Manifestacija je presegla pričakovanja celo optimistov. Njena repriža v letu 1971 je bila še uspešnejša. Kvantiteta (51 zborov) je pridružil še opažen dvig kvalitete ravnj.

Letošnja revija kaže ustaljenost števila nastopajočih. To je lahko po eni strani dober znak, da je osnovno merilo za sodelovanje postala bolj kvaliteta kot pa izključno število na javnem nastopanju. Po drugi strani pa je lahko tudi negativen pojav, saj so letos ob pojavi nekaterih novih odpadli nekateri zbori, ki so na prvih dveh revijah že nastopili.

To dejstvo opozarja na nevarnost, da se ves napor okrog organiziranja teh revij iztroši, če ne bo vsako leto mobilizacija zborov spremljala tudi skrb za naraščajoči in predvsem skrb za vodstvene kadre. Marsikateri primorski pevski zbor (in to velja za zbor na obeh straneh meje) se danes bori s težavami in marsikateri je tudi že utihnil bodisi zaradi pomanjkanja mladih pevcev, ki bi stopili na mesta odhajajočih, bodisi zaradi pomanjkanja pevcev. Izhodi za silo seveda niso rešitev, rešitev je v daljnoročnem načrtovanju, v sistematični vzgoji mladih pevcev, to je v skrbi za otroške zborove, in v sistematičnem šolanju pevcev. Naša prosvetna politika bi se morala temu vprašanju posvečati z večjo zavzetostjo in z večjo materialno angažiranostjo, kajti brez investiranja ne bo nič. Investiranje v zbor je brez vsakega dvoma zdrava in utemeljena naložba, kajti prav gotovo ni treba znova in znova ponavljati, da so prav pevski zbori v naših, v naših zamejskih razmerah še posebno, še vedno in bodo še dolgo ena najuspešnejših oblik narodno-obrambnega delovanja.

Iz program Zdrženja pevskih zborov Primorske je sicer razvidno, da se Zdrženje tega prečnega problema zaveda, saj je za letošnje leto predvidelo poleg prireditve revije »Primorska poje 1972« tudi organizacijo in strokovno pomoč pri organiziranju občinskih in področnih revij mladinskih in otroških pevskih zborov in tudi revijo »Naša pomlad« v Desklah, na kateri bodo nastopili najboljši mladinski in otroški zbori Primorske. Prav tako je predvidelo vrsto seminarjev za zborovodje odraslih in mladinskih zborov in še druge oblike pomoči. Čeprav gre za pobude, ki naj bi bile uresničene predvsem onstran meje, je jasno, da mora biti vanje vključeno tudi slovensko zamejstvo na isti integralni način, kot je revija »Primorska poje« revija enotnega primorskega geografskega prostora, s tem pa tudi enotnega slovenskega kulturnega in narodnega prostora.

Te misli hočejo biti odraz zaskrbljenosti za prihodnost našega zborovskega petja, v nič manjši meri pa so tudi priznanje vsem, ki so na tem področju zastavili vse svoje moči in sposobnosti, ki se tako lepo odsevaajo prav v teh revijah, ki so manifestacija narodne in ljudske povezanosti in obenem manifestacija slovenske pesmi, v kateri je moč, ki nam je pomagala previhariti težke čase naše zgodovinske danosti, ko se je slovenski človek za svoj obstoj in svojo svobodo podaljal v punte in stavke, na strelišča in v jurije narodnoosvobodilnega boja s pesmijo na ustih.

JOŽE KOREN

Z NEDAVNEGA OBČNEGA ZBORA

Prosvetno društvo «Tabor» na Opčinah
čvrsta narodnoobrambna postojanka

Od zadnjega občnega zbora je društvo imelo 18 samostojnih nastopov, sodelovalo pa je pri 25 prireditvah - Prvi samostojni koncert pevskega zbora - Načrti za temeljito obnovo Prosvednega doma

Občni zbor je pomemben dogodek v življenju vsake organizacije. Na njem se člani, tudi tisti, ki iz najrazličnejših razlogov ne morejo vsak dan slediti društvu, seznanijo z doletenjem delovanjem društva, ga ocenijo, povedo svoje pripombe in nasvete za nadaljnje delo.

Občni zbor prosvetnega društva Tabor z Opčin je bil občni zbor, na katerem so člani potrdili svoje zaupanje ljudem, ki so društvo vodili v prejšnji dobi, in potrdili smernice, po katerih je društvo delalo doslej.

Takoj ob pričetku občnega zbora so prisotni z enominutnim molkom počastili spomin umrlih članov društva Janeza Guštinca, Miroslava Sosiča in prof. Ivana Sosiča, ki je s svojimi pobudami in s svojim delom toliko pomagal, da se je društvo Tabor povzpelo med najaktivnejša društva na Tržaškem.

Poročila so bila tehtna in precizna. Predsednik Rudi Vremec je poudaril, da je gotovo največji uspeh društva v preteklih poslovnih dobi, da se je moški zbor po dveh letih trdega dela predstavil občinstvu s celovečernim koncertom, omenil pa je tudi poštvalno delo dramske skupine, ki je pred kratkim z nastopom v Kulturnem domu pokazala svojo zrelost in resnost. Govoril je dalje o potrebi po prenovitvenih delih v Prosvednem domu, za kar bodo potrebna velika materialna sredstva.

Med drugim je Rudi Vremec dejal: «Ta dom nam ne sme biti samo prostor, kjer se bomo kulturno razvijali, zabavali in veselili, ampak prostor združevanja vseh zdravilnih sil, prostor skupnega sodelovanja vseh naprednih organizacij in brez razlike vseh pripadnikov naše narodne skupnosti.

Za nas so časi še vedno težavni. Oblasti niso naklonjene našemu razvoju. Nasprotno, še vedno vztrajajo pri politiki raznarodovanja. 25 let je, ko nam nekaj obljubljajo, celo priznavajo naš obstoj in pravice, in če so nam dali kakšno drobtinico, je to kot kaplja, vržena v morje. Poleg tega pravi, da smo v morje čas prebujanja fašizma. Bombni atentati na sedeže naprednih organizacij, provokacije, najdbe skladišč orožja celo na našem Krasu in naraščanje skrajno desničarskih skupin, ki se v orožju vadijo po naših gmajnah in dolinah, nas opozarjajo, da moramo biti budni vedno in povsod. Danes se nam postavlja problem našega obstoja, ohranitve in obrambe našega jezika, našega šolstva in uveljavitve naših političnih in socialnih pravic. Pri obrambi vseh teh činiteljev moramo biti enotni brez razlikovanja pripadnosti tej ali oni skupini. Čutiti moramo potrebo po slogi in v duhu narodnoosvobodilnega boja nadaljevati borbno, da ohranimo in utrdimo ta prostor, ki naj postane simbol naše enotnosti, skupnega sodelovanja, skupnih naporov in težav in skupnih uspehov.

Za predsednikom je spregovoril tajnik Viktor Sosič, ki je prisotnim podal temeljit pregled društvenega delovanja v preteklem letu. Iz njegovega poročila so prisotni razbrali, da je društvo Tabor sodelovalo skupaj z drugimi organizacijami pri kar 25 prireditvah, pripravilo pa je tudi 18 samostojnih nastopov tako doma kot drugje. Tudi tajnik je poudaril potrebo po izboljšanju prostorov, kar bi dalo društvu delovanju še novega poleta, ter omenil dela, ki so bila že storjena.

Sledila so poročila blagajnika, dramskega odseka, baleta ter pevskega zbora. Posebno važno je bilo tudi poročilo gospodarja Rinalda Vremca, ki je omenil uređitev veže, ki so jo tiskovali s ploščicami, in postavitev novih zunanjih vrat iz aluminija. Kot načrt za prihodnje leto je predlagal ureditev odra ter skladišča za kulise in garderobe, kar je za delovanje društva, predvsem pa dramske skupine, neobhodno potrebno. Dela naj bi izvršili v polnem času, ko je dvorana neuporabna. Vendar bo treba vprašanje Prosvednega doma rešiti globalno in v ta namen je odbor povelil inž. arh. Jagodiču nalogo, da izdelata načrt za dozdavno porušenega doma. Ta načrt, ki ga je odbor še predložil pristojnim organom v odobritev, je bil v dvorani med občinim zborom tudi razstavljen, da so si ga prisotni lahko ogledali in izrekli svoje pripombe. Sedva je od načrta do izvedbe še dolga pot, za katero so potrebna ogromna finančna sredstva, ki jih društvo za sedaj nima in zato apelira na članstvo in na prijatelje, da mu pri tem pomagajo.

Nekaj nasvetov za bodoče delo je društvu nudil tajnik SZ Mirko Kapelj, ki je pohvalil društveno delovanje: «Če pogledamo danes na rezultate opravljenega dela, ne sebičnega, mnogokrat nelahkega dela, za katero je edino plačilo uspeh društva, in če pomislimo na določene dvome, ki so se pred nekaj leti obstajali, potem lahko v pravi luči ocenimo vrednote enotnosti, katero smo toliko zagovarjali in za katero se je izrekla velika večina Opencev. Dogodki sami, rezultati, uspešno delo, ki je bilo opravljeno, dočeno prav vsem, da so trdili in trdimo tudi danes, da je enotnost ne le možna, ampak tudi potrebna. Tajnik SZ je predlagal, naj bi se Openci bolj posvetili vprašanju vračanja originalnih oblik poitalijancem primkov, naj bi se društvo tesneje povežemo s šolo, na bi svojo dejavnost usmerilo tudi v predavanja, okrogle mize o raznih aspektih našega življenja, srečanja z vidnimi kulturnimi delavci in podobne dejavnosti; dalje naj bi poglabljeno sodelovanje s sorodnimi društvi, se pobratilo z enim izmed društev v Sloveniji, predvsem pa poostrolo anti-fašistično budnost, saj so se fašistični pretenci svoj čas vezali tudi v okolici Opčin. Če bi se zgodila nesreča, da bi se tudi našo deželo zgrnil temni oblak avtoritarizma, bi bilo konec naše prosvete, naše pesmi in besede, je končal Mirko Kapelj.

OSMICA

Lovrenc Žerjul — Lonjer št. 253
koti dobro domače belo in črno vino.
Vabljeni ljubitelji žlahtne kapljice!

JAVNA ZAHVALA

Podpisana Rosa MUSCO vdova Periani, stanujoča na Proseku št. 29, koristnica zavarovalnice za življenjsko zavarovanje št. 489095, se zahvaljuje spoštovani družbi ALLEANZA ASSICURAZIONI S. p. a., generalni agenciji v Trstu, Ul. Giulia 1, in sedežu glavnega inšpektorata na Opčinah, Narodna ulica 160, ki ga vodi glavni inšpektor G. Anton Feri, za njeno vneto zaradi katere mi je bila izplačana vsa zavarovalna vsota ob prerani smrti sina Maria Perianija.

Dodajam, da sta bili za gornjo zavarovalno polico vplačani le dve mesečni zavarovalni premiji.

ko je pozval k čuvanju vrednot osvobodilnega boja.

V imenu športnega društva Polet je občni zbor pozdravil Emil Bole, ki je društvu čestital za dosežene uspehe in poudaril predvsem sodelovanje med prosvetnimi in športnimi organizacijami. Sledila je kratka diskusija, v kateri je Dolfi Wilhelm informiral občni zbor, da se bo v kratkem sestel akcijski odbor in preštudiral vprašanje primkov. Karlo Tavcar pa je predlagal, naj bi društvo ustanovilo tudi filatelistični odsek, pri katerem bi bil sam pripravljen sodelovati in organizacijsko pomagati.

Po razrešnici, ki jo je v imenu nadzornega odbora podal Tone Kalc, so člani izvolili nov društveni odbor. V njem so člani dosednjega odbora, ki so jim bile priključene še nekatere nove sile. Novi odbor je naslednji:

Predsednik — Rudi Vremec; od-

borniki — Franco Citter, Milko Čebulec, Drago Danev, Živa Gruden, Ivan Gulič, Lucija Hrovatin, Stanka Hrovatin, Olga Lupinc, Stan-ko Lupinc, Marij Sosič, Torčič Sosič, Viktor Sosič, Ljuba Košta, Rinald Vremec in Milko Hrovatin.

Nadzorni odbor pa sestavljajo: Josip Čuk, Anton Kalc, dr. Robert Hlavaty.

Delo zdravstvenega
oddelka trž. občine

Osebe varnostne službe pri komisariatu za zdravstvo in higieno tržaške občine je v mesecu februarju letos izvedlo 3.671 preiskav v proizvodnih podjetjih, skladiščnih jstvin in pišč ter odvzelo 292 primerkov, ki jih je poslalo v analizo.

Posebno nadzorstvo so v tem mesecu posvetili tudi ogledu raznih stanovanj, ki so v slabem stanju.

OB OBČNEM ZBORU POKRAJINSKEGA ZDRUŽENJA REJCEV

Živinorejci so energično poudarili zahtevo
da mora živinozdravnik obvladati slovenščino

Verjetno razstava goveje živine, ki je vpisana v rodovniško knjigo

Kakor smo že poročali, je bil v sredo v Bazovici občni zbor pokrajinskega združenja rejcev. Ob- javili smo izveček poročil pred- sednika in direktorja, potrebno pa je, da napišemo nekaj misli, pri- pomb in predlogov, ki so prišli do izraza med diskusijo. Izvedene kmetijskega nadzorniškega Tagliafero je v svojem kratkem pozdrav- nem nagovoru pohvalil delovanje združenja in pripomnil, da sami živinorejci lahko najbolj uspešno branijo svoje interese, tembolj, ker so se zavedli nujnosti združenih oblik sodelovanja. Porajajo se te- žave, vendar ne smemo obupati. Opozoril je na potrebo po vrzeli telic in napovedal, da živinorejci ne bodo več dobivali prispevkov za nakup živine v inozemstvu in da bo kmetijsko nadzorniško skupno z združenjem rejcev verjetno pri- redilo razstavo goveje živine, ki je vpisana v rodovniško knjigo.

Tudi pokrajinski veterinar dr. Tomatis je dejal, da je vzreja do- mačih telic nujno potrebna iz zdravstvenih in gospodarskih raz- logov. Zato je pozitivno ocenil po- budo o skupnem pašniku na Zlati kroni.

Predsednik je prebral pismo od- bornika Romana, ki zagotavlja, da mestni redarji ne bodo delali veli- kih sitnosti zaradi prodaje mleka na dom. Doskusi se je začela z

vprašanjem prodaje mleka in usta- novitve zadrzne mlekarne. Alfonz Guštin je dejal, da je ustanova ERSa sicer zagotovila vso svojo podporo, da pa vodstvo zadrzne mlekarne ni prešlo še pismenega sporočila. Predsednik združenja Mi- ro Krizmančič je ponovno poudaril, da je treba mlekarno zgraditi čim- prej. Pri tem pa je pripomnil, da bi pristojne oblasti prav gotovo že pred nekaj meseci ukinile prodajo mleka na dom, če ne bi potekale priprave za gradnjo zadrzne mle- karne. Tagliafero je izrazil pre- pričanje, da bodo k zadrzni mle- karni pristopili tudi tisti živino- rejci, ki se zdaj še držijo ob stra- ni.

Od mleka so prešli na divjačino. Zoro Grgič je povedal, da je lov- sko združenje pred kratkim pripe- ljalo na Kras košute, kot da ne bi bilo še dovolj divjačine, ki dela škodo, ne samo vinogradnikom in cvetličarjem, ampak tudi živinorej- cem. Kdor govori o zaščiti Krasa, naj prouči tudi to vprašanje. Prav tako spada v okvir zaščite Krasa, po poudarili med diskusijo, tudi vprašanje škode, ki jo povzročajo brezvestni izletniki (o tem smo podrobno pisali pred nekaj dnevi). Na obnem zboru so podčrtali, da bi se o tej zadevi morale pogovo- riti, zlasti glede skupnih ukrepov občinske uprave, pokrajine in de- želno odborništvu za kmetijstvo, potrebna pa bo vsekakor pomoč organov javne varnosti. Glede div- jačine in lova pa je Tagliafero

zgodil, da je Tagliafero

Komorni moški zbor
CELJE
dirigent Egon Kunej

SLOVEN'C
SLOVENCA
VABI

Sloven'c Slovenca vabi
Oj, te prebudi se
Mam dro fletn' navajen
Moja kosa je križaua
Je pa krajč'c posvava
Vrtec ogradila bodem
Se en krajč'c 'mam
Söhr poj'd
Nocoj je pa lep večer

Oj, te mlinar
Pastirska
Vojaška
Jes 'mam tri ljub'ce
Sovdaški boben
V Gorjah zvoni
Imel sem ptičico
Dildil dudu
Lucipeter ban

sTEREO
TRST
Ulica sv. Franciška 20 - Tel. 61-792

PEPKI PEČARJEVI, NAJSTAREJŠI KATINARKI

Vse najboljše h godu
in 85. rojstnemu dnevu

Katinarci so se včeraj spomnili svoje najstarejše vaščanke Josipine Pečar, «Pepke» po domače. Dopolniti je cenjeno starost 85 let, pa je še vedno čila in vedra, da bi ji človek nikoli ne pripisal take sta-rosti. Obiskali smo jo in ji voščili za rojstni dan, pa tudi za god, ki ga praznuje danes.

Rodila se je prav tam, kjer danes stanuje, sredi stare vasi, v hiši na

cesti, ki pelje v šolo. Kljub hudi mladostni bolezni se Pepka ni bala trdega domačega dela in, ko je nekoliko dorasla si je z materjo nadela preko ramen culo in postala perica. Vsač dan sta hodili v me- sto po nov svečenj rjuh in drugega perila, kuhali pepel in trdo garali, sklonjeni nad vodo, za tistih nekaj rečnih denarjev. Tako se je odv- njalo težko življenje, dokler se ni Pepka poročila s škilanom z Rovt. Po moževi smrti se je vrnila na Ka- tinaro, k bratu, ki je tudi dočkal visoko starost. Smrt bratove žene Helene in hčerke Dragice je zapu- stila v obeh grenko sled; sedaj je hiša prazna, oba sta upokojena in skrbita za domačijo.

Pepki Pečar, najstarejši Katinar- ki, kličemo ob lepem jubileju še na mnoga leta!

Trojni praznik
Pepija Stoparja

Pepi Stopar slavi danes svojo 75- letnico, a bi mu jih ne prisodili toliko. Rad se pošali, ko trdi, da je 19. marca zanj trojni praznik: rojst- ni dan, god... pa še poklicni pra- znik, saj je eden najstarejših slo- venskih mizarov.

Rodil se je v Lovku na Krasu, vendar ga je poklicna nuja prikl- lala v veliko mesto. Izučil se je za mizarkega mojstra, kot vsi bratje v številni družini. Ljubil je svoj po- klje, vojno pa je mrzil in jo še sedaj. V prvi svetovni vojni je bil vojak, tako kot mnogi slovenski fantje, a se mu ni ljubilo streljati za tuja. Nekako se je že prebil in se vrnil. Poročil se je s Stajer- ko Zofi, roditi sta se mu dve hčerki, uredil si je dom pri Sv. Jakobu.

Že od nekdaj se je v družini čitalo slovensko časopisje. Vsako jutro kava in «Edinost», danes pa «Pri- morski dnevnik». Z drugimi mizar- skimi mojstri, Pilatom, Ukmarjem in še kom, je Pepi obilni ladjedel- nice po vsej Italiji, kjer so urejali salone in dragoceno pohištvo.

Po vojni, v kateri je zaradi bomb- nih napadov na Trst izgubil vse, razen upanja, se je preselil na Ba- zovico, danes pa živi v mestu in uživa zasluženi pokoj. Vemo, da bo svoj jubilej praznoval v krogu svojih domačih ob kozarcu domačega, pa se pridružujemo in mu kličemo še na mnoga leta!

Prihodnji teden
seja dveh konzult

V ponedeljek, 20. t. m. se bo sestala mestna rajonska konzulta, ki zavzema tudi okoliš Stare mitnice. Sestanek bo ob 20.30 v Passo Co- stanzi št. 2 (soba št. 271, II. nadst.). V torek ob 20.30 pa se bo v Stari istrski ulici št. 43 sestala rajonska konzulta za škeđenj in Čarbolo.

DAROV IN PRISPEVKI

Ob prvi obletnici smrti drage ma- me daruje Silvana Valoppi 5000 lir za Kulturni sklad.

Ob ponovnem prevzemu gostinske- ga obrata v Gropadi darujeta dru- žini Milkočič - Gornik 5000 lir za do- prsni kip Karla Destovnika - Kajuhja po katerem bo imenovana slovenska osnovna šola v Gropadi.

V počastitev spomina pok. Olge Slavec daruje mož Ivan Slavac 2000 lir za Dijaški dom.

Ob 27. obletnici smrti Danila Pre- garca daruje družina 3000 lir za Dija- ško matiko.

V počastitev spomina pok. sest- re Jožice Smet daruje Albina Bavcar 1000 lir za šolo spomenik NOB v Cerknem.

Ing. Stanko Renko je daroval 3000 lir za spomenik padlim v NOB iz Ške- dnja, Kolonkova in Sv. Ane, in isti namen Milan Bolčić 2000 lir.

Ob deseti obletnici smrti drage mame Ivanke Moser daruje hči A- dalgisa 1000 lir za PD «Ivan Grbec» v Škedenju.

Armid Ukmar je prispeval 6000 lir za šolo spomenik NOB v Cerknem in 10.000 lir za spomenik padlim bor- cem NOB v Križu.

Za spomenik padlim partizanom v Gabrovu daruje Slava Doljak, Ga- brovec št. 33, 10.000 lir, v isti namen daruje družina Cobež, Gabrov št. 72, 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Ivana Ci- bica daruje družina Cibic iz Gabrova 3000 lir za spomenik padlim partiza- nom v Gabrovu.

V počastitev spomina pok. tete Urše Slavec daruje Slava Slavac 2000 lir za šolo spomenik NOB v Cerknem.

Namesto cvetja na grob Urše Sla- vec - Sancier daruje Josipa Klun 1000 lir za PD «F. Prešeren».

Ob obletnici rojstnega dne in godu pok. Josipa Baruta darujejo žena in hčerki 5000 lir za Dijaško matiko.

V počastitev spomina nepozabnega

Aloja Čoka, ob 12. obletnici smrti, daruje žena in svakinji 3000 lir za Dijaško matiko.

Ob obletnici smrti Ivana Lisjaka da- ruje družina Katje Lisjak 3000 lir za šolo spomenik NOB v Cerknem.

V spomin prvemu v Egiptu padle- mu partizanu prekomoru Stanku Sre- botu daruje N. N. 2000 lir za parti- zanski spomenik v Križu.

Zveza demokratičnih žena z Opčin daruje ob prazniku žena 8. marca za SPD «Tabor» 20.000 lir.

V počastitev spomina dragega Vik- torja Meteljaka daruje Lucijan Štoka 5000 lir za spomenik padlim partiza- nom na Proseku.

V počastitev spomina Marije Rupel darujeta Guido in Ida Grilanc 2000 lir za spomenik padlim partizanom na Proseku.

V počastitev godu mame Josipine

Table v občini Devin-Nabrežina

Objavljamo posnetke nekaterih izmed napisov, ki jih je po vaseh postavila pred kratkim uprava devinsko - nabrežinske občine, ter smerokaze, ki jih je ob cestah v tej občini postavila pokrajinska uprava. Napisu v Štivanu niso še postavili, ker so v teku razna cestna dela. Prav tako nismo še opazili napisu, oziroma smeroka- za, na križišču v Nabrežini, kjer se od pokrajinske ceste odcepi cesta v Sempolaj. Na pokrajinski upravi so nam zagotovili, da so naročili smerokaze tudi za druge občine in da jih bodo postavili, ko jim jih bo poslalo podjetje, pri katerem so jih naročili.

OBVESTILO KMEČKE ZVEZE

Prijava dohodkov
(Vanoni) za leto 1971

Kmečka zveza opozarja člane, da zapade konec marca rok za prijavo dohodkov prejšnjega leta.

Prijava morajo izpolniti in vložiti vsi, katerih dohodki (od plač, od zemlje, od hiš itd.) presegajo 960 tisoč lir letno.

Lastniki hiš morajo prijavo izpol- niti tudi če sicer njihovi dohodki ne presegajo 960.000 lir. Naj ljudi ne zavade dejstvo, da jim prijavnice ne pošljejo več na dom, ker so kljub temu podvrženi hudim globam, če bi svojih dohodkov ne prijavili.

Kmečka zveza tudi letos, kot obič- ajno, izpolnjuje v uradnih urah (8.-14., ob četrtkih, 8.-12. in 15.-18.) in oddaja prijave za člane. Tiskov- vine za prijavo bodo dobili pri nas (in jim jih treba kupiti v trafikah, kjer so naprodaj), s seboj morajo va prinesiti: davčne karte za leto 1971, potrdilo delodajalca o plači v letu 1971 (če so v službi), podatke o dohodkih iz namem (če dajejo v najem hiše), stanovanje ali kme- nišče), osebne podatke družinskih čla- nov.

Priporočamo vsem, da prijavo o- pravilo pravočasno, da se izognejo gneči in čakam zadnje dni meseca.

TAJNISTVO KZ

TRST - UL. Boccaccio 3
Telefon 414161

TOVORNI PREVOZI

POŽAR ARTEMIO

v vse kraje tudi t-
inozemstvo

FIMAR

MOŠKA IN ŽENSKA KONFEKCIJA

ELEGANCA

KVALITETA

PREDNO SE ODLOČITE ZA NAKUP OBLACIL, VAS VABIMO,
DA SI OGLEDATE PRAVKAR PRISPELE
POMLADANSKE MODELE MODERNE IZDELAVE

TRST - TRIESTE

Corso Italia 1

Tel. 29-043

Stara «Cappuzzera»

Njena ura je odbila. Buldožerji so jo porušili. Na tem mestu bo čez leto ali dve že stala moderna večnadstropna hiša. Nastala je kot privatno gostišče — kot jih je bilo precej v takratni bližnji okolici mesta — v drugi polovici prejšnjega stoletja. Pozneje je postala last zadružnikov. Neposredna bližina mesta, saj se je nahajala ob koncu današnje ulice Giulia, je ob nedeljah in praznikih — po- sebnost po vplejavi tramvaja —

privabljal množice meščanov na zrak, oddih in razvedrilo. Sveto- iančane pa spominja «Capuzzera» še na druga dogajanja. Ta doga- janja so v tesni povezavi z zadnjim gostilničarjem Mirkom Škufo in njegovo ženo Karlo, ki sta pred kratkim proslavljala petdesetletni- co poroke. V sobi, katere okno vi- dimo nad napisom, se je sestajal v ilegali odbor OF za II. okraj. Isto sobo pa nam je Mirko od- stopil po letu 1945 in še posebno

po letu 1948 za vaje pevskega zbora «Slavko Škamperle». Precej prijetnih večerov smo preživeli v tej sobi, ko smo po končani vaji potegnili še kašno urico v vese- lem razpoloženju, ki ga je znal ustvariti takratni pevovodja zho- ra, nepozabni Venturini. Ob tej priložnosti želimo v imenu društva in posebno nekdanjih pevcev sla- vljenca Mirku Škufo in njegovi soprogi Karli še mnogo srečnih in zdravih let.

p. k.

RADIO VIZIJA

NEDELJA, 19. MARCA

PONEDELJEK, 20. MARCA

TRST A

8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Godalni kvartet v G molu; 10.15 Poslušali boste; 10.45 Za dobro voljo; 11.15 Mali dudari—mladinska zgodba; 11.35 Ringa raja; 11.50 Veselje harmonike; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in čas; 12.30 Staro in novo v zabavnih glasbi; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba po željah; 15.30 Kradljivci časa, radijska igra; 16.20 Revija zborovskega petja; 17.00 Šport in glasba; 18.00 Miniaturni koncert; 18.45 Sanremo 1972; 19.30 Pratika; 19.45 Mali ansambli; 20.00 Šport; 20.45 Lahka glasba; 21.00 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti; 21.20 Plošče; 22.00 Šport; 22.10 Sodobna glasba; 22.30 Zabavna glasba.

TRST

8.30 Kmetijska oddaja; 9.30 Maša; 10.30 Tržaški motivi; 14.00 Il folklore.

KOPER

6.30, 7.00, 12.30, 14.30, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.00 Pevsel; 11.30 Operni odlomki; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.05 Sport; 14.15 Polke in valčki; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Prens RL; 15.30 Naši zbori pojo; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Pevsel; 16.40 Ansambli; 17.10 Pevci; 17.30 Slovenska glasba; 18.15 Plošče; 19.30 Prens RL; 22.15 Orkestri; 22.35 Glasba; 23.00 Prens RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 14.00, 20.00 in 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.40 Pevsel; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 12.10 Plošče; 13.15 Hit parade; 14.00 Veselje popolne; 16.00 Otroški kotiček; 16.20 Za vas mlade; 18.20 Kako in zakaj; 19.10 Kulturna oddaja; 19.40 Ameriška ljudska glasba; 20.20 Odoj in prihod.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 19.30, 22.30 in 24.00 Poročila; 7.40 Pojeta Raffaella Carrà in P. Samson; 8.40 Operni odlomki; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Pevsel; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 Al to gradimost; 13.50 Kako in zakaj; 14.15 Plošče; 16.00 Draga RAI; 18.40 Vprašaj; 19.00 Nonna Jokey; 20.10 Supercampionissima; 21.00 Plošče; 22.30 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Nilsoneve simfonije; 11.45 Italijanska sodobna glasba; 12.20 Iz arhiva plošč; 13.00 Medigra; 14.30 Včerajšnji in današnji izvajalci; 15.30 A. Stradella: «Ester, osvoboditeljica judovskega ljudstva»; 17.45 Otroški vtreci; 18.45 Mali planet; 19.15 Vsakovečerni koncert; 21.30 Radijska priredba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 8.00 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravilic in zgod; 9.20 Pet minut z novo pesnico in pozdravi za mlade risarje; 9.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana; 12.10 Iz domače simfonije literature; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru; 14.00 Med zbori Benjamina Britana; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Iz del Franza von Suppeja; 16.00 Vrtljak; 16.15 Z orkestrom Hollywoodskih Simfonikov; 17.00 Ponedeljsko glasbeno popoldne; 18.15 Lepe melodije; 18.35 Interna 469; 20.00 Odlomki iz opere «Boris Godunov»; 22.15 Za ljubitelje jazz; 23.15 Literarni nočturno; 23.15 Plesna glasba.

ITAL. TELEVIIZIJA

10.30 TV v šoli — angleščina; 12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Anketa o poklicih; 13.30 Dnevnik; 14.00 Francoski jezik; 15.00 TV v šoli; 17.00 TV za najmlajše. Igra stvari: «Svet v slikah»; 17.30 Dnevnik; 18.15 «Il magnifico» e un mezzosopran; 18.35 Risanka; 18.45 Na knjižni polji; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Sport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Volina tribuna; 21.30 Celovečerni film; 23.10 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Simfonična sezona TV; 22.10 Danes zvečer govorimo o...

VOLITVE SE BLIŽAJO

Tudi na socialdemokratski listi letos prvič slovenski kandidat

Gradimir Gradnik s Plešivega kandidira v poslansko zbornico - Danes v Verdiju prvo volilno zborovanje KPI - Listo pripravlja tudi skupina «Il manifesto» - Borba v gorški KD za stolček goriskega župana

Tudi na listi socialdemokratske stranke bo, med kandidati za poslansko zbornico, mož slovenske narodnosti. To je Gradimir Gradnik s Plešivega, občinski odbornik v Krmnu in član izvršnega odbora gorške PSDI. Tozadevni sklep so sprejeli vodilni člani goriske socialdemokratske stranke na sestanku v petek zvečer. Kandidat za senat je trški primarij prof. dr. Alessandro Bassi, za poslansko zbornico pa kandidirata bivši poslanec Lanfranco Zucalli in Gradimir Gradnik.

Na kandidatih listah imamo sedaj tri slovenske kandidate: Andreja Jarca (KPI), Marka Waltrische (PSDI) in Gradimira Gradnika (PSDI).

Bo kandidatura Slovenca na socialdemokratski listi preusmerila glasove Slovenske demokratske zveze od krščanske demokracije k socialdemokratu? Sestankom med vodilnimi člani PSDI in SDZ je bilo precej, vendar se zdijo, da spoznavna niso dosegli. Ba je je z vso svojo težo prišla vmes KD in izvedla nekaj pritiskov na člane Slovenske demokratske zveze.

Druge predvolilne novice. Republikanci so hoteli včeraj jutraj vložiti kandidaturu za senat na gorškem sodišču. Dokumentacija pa kaže, da ni bila v redu, zaradi tega so jo umaknili. V Vidmu pa so predložili že štiri liste (KPI, MSI, PSIUP in PRI). Prav tako v Vidmu so pričeli pobirati podpise za kandidato listo gibanja ljudsko-kršćanske akcije. Ni znano, kdo je pobornik te liste.

V Gorici bodo danes v Verdiju gledališki komunisti otvorili svojo volilno kampanjo. Kandidat za senat Silvano Baccicchi bo imel priložnost govor, na zborovanju bodo javnosti predstavili svoje kandidate gorške pokrajine. Zborovanje se bo pričelo ob 10.30.

V politično - predvolilno kampanjo sodi tudi izločitev novega goriskega župana. Michele Martini je dal ostavko, ker je kandidiral KD za senat. Iz vrst krščanskodemokratskih svetovalcev bodo torej izbrali naslednika. Morotejci, ki imajo večino v tej stranki na področju gorške občine, zahtevajo, da bi bil Martinov naslednik praviš njihove skupine. S tem v zvezi so predlagali ime sedanjega odbornika, za finance in tajnika KD Pasquale De Simona. Bazisti pa zahtevajo župana zase in predlagajo odbornika za javna dela Giuseppe Agatija, marsikdo med njimi pa omenja tudi možnost, da bi župan postal sedanj odbornik za šolstvo in sport Moise.

Kakšna bo končna odločitev? Mora da je vse odvisno od volje skupine «Forze nuove», ki želi dobiti enega odbornika. Podpora te skupine eni ali drugi med zgoraj omenjenimi bo torej odločilna.

Iz Tržica prihajajo vesti, da bo za senat precej belih glasovnic, kajti tamkajšnji krščanski demokrati niso zadovoljni z izbiro Gorizana za kandidata za senat.

Za zaključke še zanimivo vest, ki potrjuje naše domneve izpred nekaj dni. Skupina «Manifesto» zbira v vsej deželi podpise za predložitev kandidatne liste. V Gorici jih zbirajo pri notariju Sardelliju. Ba je so jih nabrali že precej. Jutri zvečer bodo izpeli v kinu «Rios» v Ropčah javno zborovanje, na katerem bo govoril poslanec Luigi Pintor. Če bo tudi ta skupina predložila listo, sarge za poslansko zbornico, lahko pride do zanimivih zapletljivih na levi.

Muzej v Kromberku je začasno zaprt

Zaradi preureditvenih del je muzej v gradu Kromberk pri Novi Gorici za obiskovalce zaprt do 20. maja. Muzej se preureja v zve-

ralo mnogo ljudi, ki so prihajali iz vse okolice ter so tam, če je vreme dopuščalo poplavili svo ravino pod hribom. Prinašali so s seboj malice in pičice, navadno je bila tudi, da so tega dne nali prvo zimsko salamo. V Petovlji so se zbirali tudi zbori, ki so s pesmijo razveseljevali vse prisotne.

Danes se je ta stara navada že skoraj izgubila. Ljudje se s svojimi avtomobili raje odpravljajo v druge ne poznane kraje. V gostilni v Petovljah se tako zbirajo še majhne skupinice, ki kljubujejo, da bi se navada vsosem ne izgubila.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA

Slovensko osnovno šolo v Doberdolu po Prežihovem Vorancu

Na seji so razpravljali o številnih javnih delih - Izvoljena komisija za trgovino

V petek zvečer je bila v Doberdolu občinska seja, na kateri so svetovalci obravnavali bogat dnevni red. Župan Jarc je najprej govoril o obisku, ki ga je komisija občinske knjižnice imela v Kopru in o sestanku pri Berzantijski skupni z drugimi župani zaradi vojaških služnosti. Povedal je, da je v načrtu zgraditev doma onega, ki bo v Doberdolu, to naj bi bila hiša, kjer bi lahko stari dobili brezplačno stanovanje; seveda bi to zgradili skupaj z ostalimi občinami. Omenil je tudi resolucije, ki jih je občinski odbor izglasoval ob smrtni nezdobi v tržičski ladjedelnici ter ob priliki ključitve prof. Komjanca iz trgovske šole. Na poziv župana je občinski svet sklenil izraziti solidarnost obtoženemu ronški občine, ki so v zadnjem času spet tarča fašističnih splek.

Občinska uprava je pred kratkim prosila pri deželi za prispevek v višini 9 milijonov lir, s katerim bi otroškemu vrtcu v Doberdolu dozdala še eno sobo ter obnovila celotno stavbo. Dežela je prispevek odobrila, vendar samo 7.700.000 lir. Svetovalci so zato odobrili še drugi sklep, s katerim bodo deželno upravo zaprosili za ponovno podporo v znesku 3.700.000 lir. S tem denarjem in s tistim že nakazanim bo občina lahko popolnoma preuredila stavbo otroškega vrtca.

Svetovalci so soglasno izvolili komisijo za trgovino, ki je tako sestavljena: župan Andrej Jarc predsednik, dr. Marij Lavrenčič za urbnistiko, geometer Dario Culot za promet, Alojz Pahor, Silvij Gorkič in Ida Juren so bili imenovani kot predstavniki trgovcev, Jože Ferfolja, Evgen Ferfolja in Ernest Semolič pa kot predstavniki delavcev.

Obdobjen je bil tudi sklep, po katerem bodo zadnja dela na nogometnem igrišču nekoliko spremenili. Predvideno je bilo namreč, da se pripelje še plast zemlje, da se postavi ograja in da se uredi parkirni prostor. Kasneje so pa nastale težave, ker je na igrišču ostajala voda. Občina bo porabila denar, ki je bil namenjen parkirnemu prostoru zato, da naredi potrebne kanale po sredini igrišča, da bo voda odtekala.

Svetovalci so bili vsi zato, da se asfaltila cesta, ki pelje iz Jamelj v Selce. Dežela bo prispevala 80 odstotkov celotnega stroška, ostalo si bodo pa med seboj razdelile občine Doberdolu, Tržič in Ronke. Občin. uprava bo predložila prošnjo tudi za asfaliranje poti, od Doberdola v Redipuglio.

Vsako leto je občina predložila v Rimu prošnjo za obnovitev osnovne šole v Dolu, vendar so v Rimu prošnjo stalno zavrnili. Medtem je stopil v veljavo deželni zakon po katerem je mogoče dobiti prispevek za taka dela. Uprava bo takoj vložila prošnjo za prispevek 11.600.000 lir, s katerim bi lahko preuredili celotno stavbo ter poskrbeli tudi za primerno dvorišče s igriščem. Svetovalci so sklep soglasno odobrili.

Občinski možje so bili tudi vsi zato, da se osnovna šola v Doberdolu poimenuje po Prežihovem Vorancu. Tudi učiteljski svet je že privlel. Uprava bo sedaj poslala prošnjo v odobritev komisiji na solskem skrbništvu. Mimo tega je župan pozval svetovalce, da bo treba isto storiti tudi s solama v Dolu in v Jamljah.

Precej časa so svetovalci posvetili problemu podelitve občinskih podpor raznim športnim in prosvetnim društvom. Na dan so prišla najrazličnejša mnenja; nekateri so bili za to, da se podpore za vsem enako, ne glede na njihovo aktivnost, drugi so bili spet menja, da je treba upoštevati aktivnost raznih društev, tretji so spet poudarili važnost na stroške, ki jih imajo društva. Svetovalci so končno bili soglasni, da tega problema ni mogoče kar tako rešiti in

tudi probleme slovenskih šol ter odobrili dodaten seznam za druzinske davke 1972 in nakup 4 modelov za potrebne informacije.

Občinska Fanuni in Agati ter predsednik trgovinske zbornice Lupieri so te dni poslušali poročilo inž. Radeglia iz studia Clerici Rusconi iz Milana, ki mu je poverjena izdelava načrta za avtoport. Inž. Radeglia je predložil okvirni načrt ter obrazložil predstavniki njegove podrobnosti, vključno povezoval avtoporta s cestami in železnico.

Načrt je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

Način je izdelan v obliki velike plastike, ki daje točen pregled bodočih gospodarskih in trgovskih dejavnosti te naprave ter je zasnovan glede na splošne koristi našega mesta. S tem so občinski odborniki zaključili intenzivno delo občinske uprave zadnjih dni.

JUGOSLOVANSKA TELEVIIZIJA OD 19. DO 25. MARCA 1972

NEDELJA, 19. marca

9.40 Po domače s Fanti tleh dolin; 10.12 Kmetijska oddaja; 10.55 Mozaik; 11.00 Otroška matineja; 12.00 Kihot, Boj za obstanek; 11.50 Sola smučanja — 11. oddaja; 11.55 Mestece Peyton — serijski film; 12.45 TV kazipot; 13.05 Nedejsko popoldne; 13.10 Za konec tedna; 13.30 Kosarska Radnički-Rabotnički; 13.40 Šest žena Henrika VIII. (Katarina Howard), barvni film; 19.30 Risanka; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Včasni Luga; 21.15 Pred festivalom «Pesem Evrovizije 72»; 21.45 Športni pregled; 22.15 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

19.45 Kotiček za dečke: Zgodbe o pitcah; 20.15 Risanka; 20.30 «Dolar med zombi» — film.

PONEDELJEK, 20. marca

9.05 Odprta univerza; 9.35 TV v šoli; 10.30 Nemščina; 10.45 Angleščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 14.45 TV v šoli; 15.40 Nemščina; 15.55 Angleščina; 16.10 Francosčina; 17.45 O. Wilde: Srečni princ; 18.15 Obzornik; 18.30 V avtobusu, film; 18.55 Mozaik; 19.00 Maksimeter; 19.45 Kratek film; 19.50 Cikcak; 20.00 TV dnevnik; 20.30 V ogledalu časa — K. Simonov; Dr. Anja — drama; 21.30 Kulturne diagonale; 22.20 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Mr. Piper: «Dobra Molly»; 20.15 Dnevnik; 20.30 «Studio B» — glasbena prireditev; 21.20 Tajinstvena Azija.

TOREK, 21. marca

9.35 TV v šoli; 10.40 Ruščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 13.00 Srobovaščina; 14.35 TV v šoli; 15.25 Ruščina; 15.45 TV vrtec; 16.00 Angleščina; 17.50 V. Brest: Mala Marjetica in zlata pomlad; 18.00 Risanka; 18.15 Obzornik; 18.30 Naši zbori; Moški zbor iz Putaja; 19.00 Mozaik; 19.05 Revolucija računalniki; 19.30 Mikroekonomika; Kontejnerji; 19.50 Cikcak; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Uročen — film; 22.25 Simfonični orkester RTV predstavlja — S. Oster: «Mouvement symphonique»; 22.45 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Kotiček za dečke: E. Piper: «Ceylon»; 20.15 Dnevnik; 20.30 Celovečerni film iz serije «Baroni»; 21.20 Dokumentarni film.

SREDA, 22. marca

8.20 TV v šoli: Kmetijstvo SRH; 17.10 Obzornik; 17.25 Nogomet Zeleničar: Ferencvaros; 19.15 Na sedmi stezi — športna oddaja; 19.50 Cikcak; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Romantičnost in realizem — oddaja iz cikla «Civilizacija»; 21.20 Obisk iz Italije; 21.40 Po sledih napredka; 22.30 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Kotiček za otroke — risanke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Dokumentarni film; 21.15 Glasbena prireditev: «Pesmi na snegu».

ČETRTEK, 23. marca

9.35 TV v šoli; 10.30 Nemščina; 10.45 Angleščina; 11.00 Francosčina; 14.45 TV v šoli; 15.40 Nemščina; 15.55 Angleščina; 16.10 Osnove splošne izobrazbe; Rudarstvo, Lom svetlobe; 17.50 Don Kihot — film; 18.15 Obzornik; 18.30 Boj za obstanek; 18.55 Mozaik; 19.00 L. Bernstein predstavlja: Charles Yves; 19.50 Cikcak; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Četrtekovi razgledi: Ljudje ob Kridi; 21.25 G. Boccaccio: O sodniku s kolektorjem (Dekameron); 22.00 VIII. festival jazz na Dunaju; 22.45 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Kotiček za otroke, Mr. Piper: «Ne izigravaj prijatelje»; 20.15 Dnevnik; 20.30 Film iz serije Playhouse; 22.00 Tečaj francoskega jezika.

PETEK, 24. marca

9.25 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih; Začetna slovesnost in tekmovalne, barvni prenos iz Planice; 15.40 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih, posnetek iz Planice; 17.40 Pri-

Požar pri Mikolih

Včeraj popoldne ob 15.25 so poklicali gorške gasilce v Dol, kjer je v gospodarskem poslopyu Ivana Vizintina pri Mikolih št. 40 nastal iz še nezanih razlogov požar. Gasilci so delali poludrugo uro, da so bili kos ognju, ki je zajel slamo in kmečko orodje, ki je bilo v poslopyu spravljeno. Škodo cenijo okrog 900 tisoč lir.

Darovi in prispevki

Za podporno društvo namesto cvetja na grob pok. Pepija Lebana darujeta Milica in Vlado Kogoj iz Gorice 10.000 lir.

KMEČKA BANKA

r.z.z.o.j. - GORICA

BILANCA 31. decembra 1971

AKTIVA		PASIVA	
Blagajna	17.010.605	Hranilne vloge	1.238.312.572
Blagajna tuje valute	11.147.504	Tekoči računi	527.515.173
Banke	688.214.013	Upniki v tujini	2.003.756
Banki	205.575.449	Cedeniti za menice v inkaso	90.408.276
Participacije	121.501	Razni računi-upniki	108.619.057
Menice	393.152.947	Sklad za odpravnine	38.246.300
Tekoči računi	500.018.222		
Svojeročna posojila	24.110.000		
Posojila in tek. rač. na vknjižbo	19.732.810		
Terjatve v tujini	36.336.841		
Premije	1.223.001		
Nepremije	44.584.355		
Menice v inkaso	128.095.583		
Razni računi-dolžniki	10.342.413		
Sklad za odpravnine	38.246.300		
	2.117.911.544		

PRIZNANO MEDNARODNO
JAVNO PREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA UL. UČEN D'AROSTA 181 TEL. 3-41 GORICA

PREVOZNIŠKO PREVOZ VSAKOVISTNEGA SLUGA

Za podporno društvo namesto cvetja na grob pok. Pepija Lebana darujeta Milica in Vlado Kogoj iz Gorice 10.000 lir.

Za podporno društvo namesto cvetja na grob pok. Pepija Lebana darujeta Milica in Vlado Kogoj iz Gorice 10.000 lir.

Za podporno društvo namesto cvetja na grob pok. Pepija Lebana darujeta Milica in Vlado Kogoj iz Gorice 10.000 lir.

Za podporno društvo namesto cvetja na grob pok. Pepija Lebana darujeta Milica in Vlado Kogoj iz Gorice 10.000 lir.

Za podporno društvo namesto cvetja na grob pok. Pepija Lebana darujeta Milica in Vlado Kogoj iz Gorice 10.000 lir.

Za podporno društvo namesto cvetja na grob pok. Pepija Lebana darujeta Milica in Vlado Kogoj iz Gorice 10.000 lir.

Program o kulturnem sodelovanju med SFRJ in Italijo za 1972-73

Kot smo že poročali, je bil v Beogradu 9. t.m. podpisan program o sodelovanju med Jugoslavijo in Italijo za leti 1972 in 1973. To je šest programov po sklenitvi kulturnega sporazuma leta 1960. Novi program je dejansko nadaljevanje že do sedaj uspešnega sodelovanja med obema državama na kulturnem področju, ki se vedno bolj intenzivno razvija. Program zajema le najvažnejša področja kulturnega delovanja, kajti — kot je bilo med razgovori v Beogradu z obeh strani z zadovoljstvom ugotovljeno — se mimo programa med posameznimi mesti Jugoslavije in Italije razvija zelo živo kulturno sodelovanje, ki je obsežno tudi z mnogimi priložnostno organiziranimi kulturnimi manifestacijami z ene ali druge strani. Program zajema torej samo tista področja, za katera sta oboje strani posebno zainteresirani. Gre predvsem za dogovor o izmenjavi stipendij za specializacijo in izpopolnjevanje strokovnjakov, o oskrbovanju lektorskih mest s potrebnimi literaturo, o izmenjavi predavateljev jezika in književnosti vseslovenskih profesorjev, knjižničarjev, arhivskih in muzejskih strokovnjakov, strokovnjakov za zaščito kulturnih spomenikov, o udeležbi umetnikov in književnikov na ustreznih mednarodnih sestankih, ki jih bosta organizirali Jugoslavija oziroma Italija v tem in prihodnjem letu, ter za dogovor o izmenjavi gostovanj omenih, gledaliških, komornih, simfoničnih, fol-

klornih ansamblov, o organizaciji likovnih razstav. Med drugim je konkretno dogovorjeno gostovanje Ope-re Hrvaškega narodnega kazališta v Trstu in Teatra Verdi v Zagrebu, izmenjava gostovanj med Srbskim narodnim gledališčem v Novem Sadu in gledališčem v Modeni ter udeležba italijanskih gledaliških ansamblov Piccolo Teatro (1972) in Teatro Stabile iz Genova (1973) na mednarodnem gledališkem festivalu BITEF v Beogradu.

Ne bi želel ponavljati vsega, kar sem že v svojem telefonskem poročilu ob podpisu programa omenil, toda menim, da je vendarle potrebno ponovno poudariti da sta se prvi oboje strani obvezali, da bosta podpirali vse oblike kulturnega in prosvetnega delovanja svojih etničnih skupnosti v obeh državah. Z obojestrano podporo programa s strani oboje vlad bo torej konkretno Jugoslavija na primer lahko podpirala in pomagala pri ustanovitvah in oskrbovanju knjižnic, čitalnic, šol in pri ustanovitvah kulturnih skladov, organiziranju kulturnih prireditev in podobno v vseh krajih, kjer žive Slovenci v Furlaniji-Juljski krajini in Hrvaški v Italiji. Ne bo odveč, če pomenim, da je italijanska delegacija pokazala razumevanje za željo Jugoslavije, da se na vseučilišču v Trstu ustanovi stolica za slovenščino, kar pa bo mogoče šele po sprejemu novega zakona o visokem šolstvu. Seveda je italijanska delegacija takoj omenila, da bi se s stolico v Trstu moral na recipročni osnovi poleg sedanjih lektoratov v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in v Skopju, odpreti še en lektorat italijanščine na eni izmed ostalih jugoslovanskih univerz.

Z jugoslovanske strani je v razgovorih o vprašanju dela lektorjev (trenutno je v Italiji 5 lektoratov: srbohrvaščine v Milanu, Firencah in Bariju, slovenščine v Rimu in makedonščine v Neaplju) izražena želja, da se odstranijo določene težave, ki jih imajo jugoslovanski lektorji pri prihodu na službeno mesto. Gre za težave okrog dovoljenj za bivanje, izdaje dekreta in določanje plače. Naproseno je, da se te formalnosti sproste. Poleg tega je jugoslovanska delegacija izrazila željo, da se z italijanske strani pri izbori lektorjev posveča večja pozornost njihovi strokovni izobrazbi.

V razgovoru o programu so obravnavali tudi vprašanje priznanja srednješolskih in visokošolskih diplom. Jugoslovanska delegacija je v zvezi s tem vprašanjem izrazila nezadovoljstvo zaradi zavlačevanja rešitve tega vprašanja.

O priznanju srednješolskih diplom je bil že lani dosežen sporazum, ki ga je Jugoslavija takoj ratificirala. Po zagotovilih članov italijanske delegacije je ratifikacija z njihove strani v sklepih fazi.

Glede priznanja visokošolskih diplom je dogovorjeno, da pošlje Jugoslavija Italiji celotno ustrežno dokumentacijo, ki jo bodo obdelali ustrejni strokovnjaki. Leti bodo obdelali vsakega posameznega primera doli predloge za delno oziroma popolno priznanje.

Zanimivo je, da je z italijanske strani izražena želja po organiziranju kulturnega sodelovanja med mladino oboje držav in poudarjeno je bilo, da bi Italija pozdravila namesto Jugoslavije, da odpre v Rimu kulturni center.

Božo Božič

(Op. ur.: Razen Slovencev v Italiji, to je v pokrajini Trst, Gorica in Videm je bilo na podlagi štetja leta 1910 v občini Trst poleg Slovencev in Italijanov tudi manjša številna hrvaška in srbska manjšina. V Trstu, kar je Italija pozdravila namesto Jugoslavije, da odpre v Rimu kulturni center.

Knjiga partizanske lirike, lepo opremljena in bogata z ilustracijami Lovžeta Perka, je torej zanimiv dokument časa pa tudi poseben dogodek na knjižnem trgu poezije.

Sl. Ru.

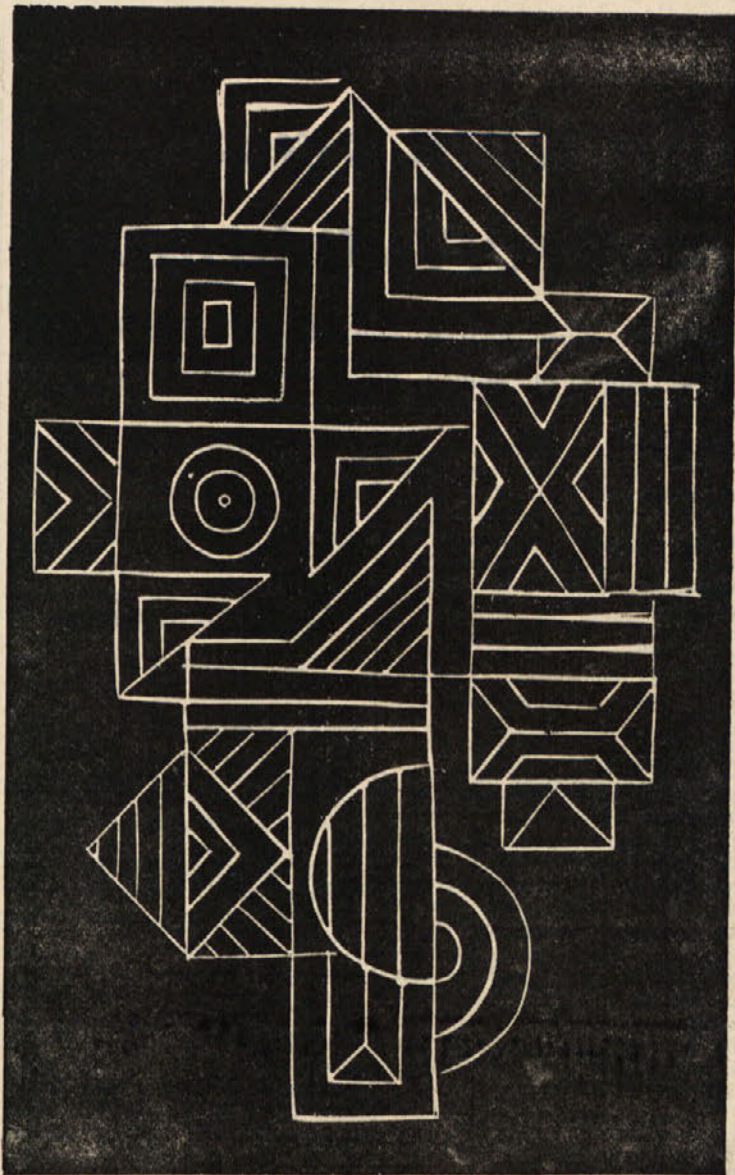
revije

LITERARNE VAJE 4

V februarški številki Literarnih vaj je poleg tradicionalnega gradiva tudi zanimiv poskus dramatizacije Turškega Rozamunda. Dikljnja 2. razreda srednje šole na Opčinah Bruna Škabar, ki se je lotila tega dela, kaže dober prijem in smisel za odrski dialog. Magda Jevnikar iz 5. r. višje gimnazije objavlja v lepi slovensčini pisan spis »Sponzanje«, v katerem na sproščen način obravnava odnos med materjo in hčerko. Ana Marija Batič (2. r. znanstvenega lica) nadaljuje z opisom vipavškega Sv. Križa. Tokrat obravnava zabavo med dogodki in preteklostjo in običaje nekdanjih Križanov. Ja-dranka Sedmak (4. r. učiteljica) opisuje Strassbourg. Kristijana Bal-dassi (2. r. znanstvenega lica) pa pripoveduje o šoli in knjižah v starem Rimu. Razmišljanja, kakršna je Jadrankino (znanstveni lice) z naslovom »Zato, ker nismo le številke«, žni boli poredko zaidejo na strani Literarnih vaj. Avtorica si je izposodila verz iz Kajuhove pesmi, da bi z njim začela bole-

čje vprašanje našega zastarelega šolskega sistema, v katerem se dijak pogosto počuti ne kot zoreči in z lastno pametjo obdarjeni človek, temveč le kot številka. Nekaj podobnosti s to temo vsebuje tudi razmišljanje Eveline Jeza (1. r. učiteljica) »Ali starejši ljudje res ne razumejo mladih?«. Mirjam Mahnič (2. r. učiteljica) pa piše prizadeto o vprašanju miru in vojne v sestavku »Ljubzen, ne vojna!« Suzi Pertot (1. r. klas. liceja) piše o dogovorni skupine visokošolcev, Dimitrij Gruđen (1. sr. šola sv. Cirila in Metoda) pa objavlja utrinek iz dijaškega življenja. Sledijo Sirta srca in horoskop (kako pa se je ta vrnil v dijaški list?). Pesnice so prispevale Barbara Zois, Marta Canciani in Mirjam Svab, linoreze pa Jurij Cal (na ovojnicah). Ana Frandolč Pavel Sedmak, Mauro Mauri, Marija Emilij, Marino Bak in Danica Čuk.

V rubriki »Kulturne novice« ocenjuje Martin Jevnikar Trnkovo letod 1972 in zbornik »Koroška in koroški Slovenci«, v rubriki »Gle-

Avgust Černigoj (grafika) na razstavi v Kulturnem domu

OB IZIDU DROBNE, TODA DRAGOCENE KNJIŽICE

Božična noč beneškega izseljenca

Beneška pastoralka, ki je zelo beneška in zelo malo pastoralka - Napisala jo je skupina članov Kulturnega društva Rečan z Les, za jezikovno redakcijo je poskrbel Pavle Merku, izdalo Založništvo tržaškega tiska

Ko sem pred časom, ko e bil Naš božič* v tisku, pobrala prijatelja z Les, če so zadovoljni s tem, da se njihova pastoralka tiska, mi je odgovoril: »Ves, ko smo tisto pisali, ko smo za naše ljudi igrali, je bila stvar naša, zdaj pa, ko bo natisnjena, ko bo šla v svet, se nam zdaj, kot da so nam jo ukradli, kot da bi naša pastoralka ne bila več naša. Razumela sem njegov strah in njegovo skrb. To je tisti neprijeten občutek, ki ga ima vsak avtor, ko svoj tekst odda, ko ve da bo do tisto, kar je on s čustvom izpovedal, brali na različne ljudi, tudi taki, ki njegovega sporočila ne bodo razumeli. In ob tem, kakršne e Naš božič, je bi ta ljudi dolgočasni (takih ljudskih del je žal na naših

ta občutek toliko bolj upravičen. Povsem naprednjakovič bo v njem lahko že ob naslovu spoznal cerkveno literaturo, klerikalec bo knjigo tam nekje pri drugem prizoru odložil, ker bo v njej videl blasfemijo, dobrušni meščanec, ki ne vidi čez dobrine, ki ga obkrožujejo, bo v zgodbi našel pretravala v prikazovanju ekonomskega in socialnega stanja protagonistov. Pa tudi vsem drugim, ki se bodo sicer potrudili, da bi se tekstu približali, ne bo sprejeli na vseh tistih ravniinah kot Benečanom samim.

Nekaj nenavadnega je v tej drami, nekaj, kar bi zaman iskali v klasični dramatik, na tudi v sodobnih priručnikih ljudskih tekstov, kot so tržaški publiko dobro znani Mahničevi pasioni. Ljudskosti ne more tekstu nihče zanikati, saj bruhne na dan domala iz vsakega stavka. In tu ne mislim tiste narejene ljudskosti, ki nastane, ko se njegovo veličanstvo avtor spomni, da bi lahko napisal nekaj, kar bi bilo dostojno tudi tistim, ki niso na tako vrhunski intelektualni črtni kot on, in se zato odreče sodobni in pereči problematiki v strahu, da odrih kar precej; mislim tu na

tisto, kar prihaja iz ljudstva in je namenjeno ljudstvu, na tisto, kar ljudem govori v njihovem jeziku, v njihovem prostoru in času, o problemih, ki so njihovi, ki jih vsak dan na svoji koži občuti.

Beneška pastoralka je zelo beneška in zelo malo pastoralka. Vendar je prehod iz biblijske zgodbe (drama se začne z Marijinim oznanjenjem) v domačo problematiko iz t. n. nazaj v biblijo (Marija in Jožef iščeta prenočišče, obisk treh kraljev) organski in nesilni, čeprav se bo marsikomu zdel nekoliko drzen. Gre pravzaprav za paralelo med Marijo in Jožefom ter med mlado beneško emigrantom.

Beneška Marija je dekle, ki i čudaki oče ni dovolil, da bi po krščanski svojega Jožefa (Bepica), ker je ta premalo zaslužil. Mlada sta se ločila: ona je šla za služkinjo v Milan, on pa na delo v Švico. Marijo je veliko mesto dezoriziralo, kot dobro in posteno dekle je postala žrtev neodgovornega moškega, ki jo je nesečno zapustil. Obupana se Marija vrne za »senjano« domov, kjer jo najprej tolaži teta. Ko sreča Bepica, ki je ni izbral iz svojega srca, mu mora povedati, kako je z njo, fant pa sklene,

da jo bo kljub temu poročil in sprejel tudi njenega otroka. V naglici se torej poročita, čaka pa ju neizprosna usoda beneških ljudi — emigracija. Tu se začne odisej mladega beneškega para, ki je na las podobna zgodbi o Mariji in Jožefu v Betlehemu. Kot noseča ženska, Marija, ne more dobiti službe, tudi stalnega stanovanja si ne moreta priiskati. Nato posežejo vmes še švicarske oblasti — ki gotovito, da zakonca nista redno prijavljena in morata zato v mesto. Tu se zamudita precej dolgo in morata prespiti. Vendar zanj ni prenočišča nikjer. Zvonovi ju med iskanjem opozorijo, da je tisti dan ravno božični večer. Tu se zgodba o beneških izseljenci konča in na njuno mesto stopita svetopisemska Marija in Jožef.

Pastoralka torej nudi le okvir socialni drami beneškega človeka, človeka, ki mora zaradi revnosti lat, na katerih žim, pa tudi zaradi starih diskriminacij in zapostavljanja iskati kruha na tujem. Protagonistoma se v zgodbi pridružuje pisana vrsta prebivalcev beneških vasi, vse od »puhova« in »čičica« do starih in opravičnih »babeta«, ki ustvarjajo pristo beneško vzdušje in ki bralcu oziroma gledalcu vsevseki opozarjajo na tragedijo tistih krajev, da dejstvo, da tu živijo le tisti, ki so prestali ali preslabotni, da bi lahko odšli na deio, in da so vse mlade sile doma le na kratkem dopustu. Takole pravi Marijina teta: »Zvestost smo skarbili« za pariparati; na zadnjo se m' pari, de nismo nič opravili. Smo se troštal' de manku otroc' na bojo mouri hodit po sviete za dielan. Pa tu' za nje nie buoiz, ku za me an za našega buozega oci... To je mišl, ki preveča delo v celoti, to je krk beneškega človeka iz revščine, toda ne krk prošnje, pač pa krk odločne volje in zahteve po pravičih, ki mu kot človeku pripadajo.

S tem krilom se beneški človek predstavlja širšemu slovenskemu prostoru. Krikom, ki ga je moral artikulirati v domačem narečju, ker ni nikoli imel slovenske šole, ker mu nikoli ni so omogočili da bi se učil svojega jezika. Vendar bo predvsem poznavalcu Beneške Slovenije, ki bo za tiskarskimi črkami zaslišal tudi melodijo beneške govornice, ljubša taka, narečna drama. Drugi pa bodo ob tekstu spoznali značilnosti beneškega narečja (pri tem si bode lahko pomagali z dobro urenim slovarčkom na koncu knjižice), saj je zapis sam izredno preprost in to ne na škodo njegove prečnosti. Mirno lahko rečemo, da Naš božič povsem dostojno in adekvatno predstavlja beneškega človeka slovenski javnosti in da bo po knjigi rade volje segel vsak, ki se želi z Beneško Slovenijo po bližje seznaniti. Obenem je izdaja beneške pastoralka priznanje vsem članom kulturnega društva Rečan z Les, ki so tekst pripravili in ga decembra 1970 uprizarili v domači cerkvi.

Živa Gruđen

OSMI ABONMAJSKI KONCERT GLASBENE MATICE

Recital violinista Igorja Ozima s pianistom Marijanom Lipovškom

Priznani slovenski virtuoz bo izvajal skladbe Francka, Bacha, Chaussona, Matičeca in Paganinija

Letošnja koncertna sezona Glasbene matice se bliža koncu, saj sta na sporedu samo še dva koncerta, recital violinista Igorja Ozima s pianistom Marijanom Lipovškom ter nastop pevskega zbora »Branko Krsmanovič« iz Beograda. Oba koncerta imata nekakšen sklopek značaj, prvi kar zadeva izbran komorni nastop z izvajanjem skladb z železnega violinskega repertoarja — kot zadnji v vrsti drugih uspešnih komornih večerov v letošnji sezoni, drugi glede na vrsto nastopov s številnimi izvajalci, ki bolj neposredno pritegnejo poslušalcevo pozornost z raznolikostjo zvočnih barv ali s specifično sestavo izvajalskega ansambla (kot je v tem primeru zbor).

Nastop violinista Igorja Ozima in pianista Marijana Lipovška daje temu prvemu abonmatskemu koncertnemu razporedu še eno točko priznanja, saj sta oboje izvajala priznana umetnika tako v Jugoslaviji kot zunaj nje. Naj ju na kratko predstavim.

Oba sta ljubljancana; oba sta študirala glasbo najprej v Ljubljani, Ozim na Akademiji za glasbo pri uglednem violinskem pedagogu Leonu Pfeiferju, Lipovšek pa na nekdanjem konservatoriju in sicer kompozicijo pri Slavku Ostercu in klavir pri Janku Ravniku; oboje sta se izpopolnjevalo v tujini: Ozim je bil v Londonu na Royal College of Music in študiral z znanim avstrijskim violinistom Maxom Rostalom, Lipovšek pa je študiral še na konservatoriju v Pragi pri Kurzu, Suku in Hábi, v Rimu pri Caselli ter v Salzburgu pri Marxu. Ozim se je nato usmeril na področje koncertiranja in poučevanja violine; kot koncertant je prejel že več nagrad na mednarodnih tekmovanjih v Ženevi, v Londonu, v Münchnu; gostoval je po mnogih evropskih državah ter bil leta 1959 na dolgi turneji v Avstraliji, na Novi Zelandiji in na Japonskem. Poučeval je že na Akademiji za glasbo v Ljubljani, zdaj pa žanje v Kölnu sloves odličnega violinskega pedagoga. Lipovška pa poznamo predvsem kot pianista na področju komorne glasbe, saj pogosto nastopa kot solist in kot spremljevalec najvidnejših slovenskih glasbenih doustvarjalcev; zelo plodovit je tudi kot skladatelj, ki piše simfonično, komorno instrumentalno in vokalno ter zborovsko glasbo; ukvarja se z glasbeno publicistiko; poučeval je že na ljubljanskem konservatoriju, nato na Akademiji za glasbo, kjer je še danes najbolj cenjenimi vzgojitelji; opravljal je že pomembne funkcije

vir pri Janku Ravniku; oboje sta se izpopolnjevalo v tujini: Ozim je bil v Londonu na Royal College of Music in študiral z znanim avstrijskim violinistom Maxom Rostalom, Lipovšek pa je študiral še na konservatoriju v Pragi pri Kurzu, Suku in Hábi, v Rimu pri Caselli ter v Salzburgu pri Marxu. Ozim se je nato usmeril na področje koncertiranja in poučevanja violine; kot koncertant je prejel že več nagrad na mednarodnih tekmovanjih v Ženevi, v Londonu, v Münchnu; gostoval je po mnogih evropskih državah ter bil leta 1959 na dolgi turneji v Avstraliji, na Novi Zelandiji in na Japonskem. Poučeval je že na Akademiji za glasbo v Ljubljani, zdaj pa žanje v Kölnu sloves odličnega violinskega pedagoga. Lipovška pa poznamo predvsem kot pianista na področju komorne glasbe, saj pogosto nastopa kot solist in kot spremljevalec najvidnejših slovenskih glasbenih doustvarjalcev; zelo plodovit je tudi kot skladatelj, ki piše simfonično, komorno instrumentalno in vokalno ter zborovsko glasbo; ukvarja se z glasbeno publicistiko; poučeval je že na ljubljanskem konservatoriju, nato na Akademiji za glasbo, kjer je še danes najbolj cenjenimi vzgojitelji; opravljal je že pomembne funkcije

vir pri marsikateri slovenski glasbeni ustanovi, na pr. kot ravnatelj pri Slovenski filharmoniji, kot urednik izdaj pri Društvu slovenskih skladateljev, in bil je glavni urednik Slovenske glasbene revije. Igor Ozim in Marijan Lipovšek sta zadnjič nastopila v Trstu pred dvema letoma na javnem koncertu, ki ga je priredil slovenski oddelek tržaškega radija in na katerem sta izvajala vrsto skladb za violino in klavir Tržačana Marija Kogojca in Goričana Jožka Jakoničca.

Sporod tokratnega recitala je tako sestavljen, da sega v različne dobe violinske literature in tako priča o različnih slogovnih značilnostih ter da predstavi tudi virtuozno plat, s katero se lahko upravičeno ponaša violina in ki je bolj ali manj izražena tudi pri programiranih skladbah.

Najprej bo na sporedu Sonata belgijskega skladatelja Césara Francka, romantičnega glasbenika, ki se je delno zgledoval pri Wagnerju, a si je ustvaril čisto oseben glasbeni koncept. To Sonato, edino namenjeno taki izvajalski sestavi, je Franck napisal leta 1886, samo štiri leta pred smrtjo; spade torej med njegova poslednja dela. Še istega leta jo je prvič izvajal belgijski violinist Eugene Ysaÿe. Franckov rojak, kateremu je bila Sonata tudi posvečena, Skladba je grajena po cikličnem načelu značilnem prav za Francka, po katerem se ena ali več tem v glasbenem razpletu ponovi — tudi v naslednjih stavkih.

Druga na sporedu bo Bachova Sonata št. 1 v g-molu. Bach je napisal za violino solo tri sonate in tri partite in z njimi dal bogat prispevek violinski literaturi in razvoju violinske tehnike; bil je pravzaprav prvi skladatelj, ki je temu značilno monodičnemu glasbilo (ki ista torej navadno eno melodijo) dal tako izdelan polifonski izraz z istostavnim prepletanjem več glasbenih linij in z akordi na treh ali celo na štirih strunah; čeprav je treba priznati, da Bach ne izpolnjuje vseh melodij vedno dosledno, ampak včasih katero kar opusti in jo zopet povzame čez nekaj časa (tudi zaradi tehničnih zmogljivosti violine); zaupal je pač poslušalčevi občutljivosti in tenkočutnosti ter pričakoval od nje, da bo s pozornim poslušanjem sam povezoval ali razlikoval posamezne melodične fraze.

Sledila bo priljubljena violinska skladba Pöme, ki jo je napisal Ernest Chausson — prvotno za violino in orkester. Ta francoski skladatelj, najboljši Franckov učenec, je kljub kratkemu življenju napisal precejšnje število skladb, v katerih se odraža njegova mojstrska kompozicijska tehnika. Setel je skoraj na vsa glasbena področja, toda posebno dogani so njegovi samospisani in njegove skladbe, pisane v koncertantni obliki: megleče spada tudi Pöme, napisana leta 1904 in urešit z zasajenim ter rafiniranim izrazom.

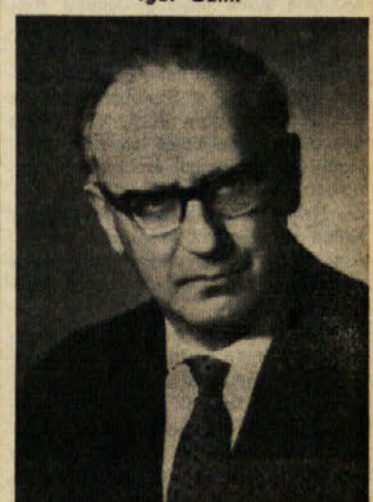
Slovenska glasbena ustvarjalnost za violino in klavir bo na koncertu zastopana s Tremi skladbami Janera Matičeca, ki je eden najznamenitejših predstavnikov med sodobnimi slovenskimi skladatelji. Iz kompozicije in dirigriranja je diplomiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani in je nato nekaj časa sledil zgledom svojega učitelja Lucijana Marje Šker-

janca. V zadnjem času pa se je popolnoma preusmeril, na kar sta gotovo vplivali njegovo izpopolnjevanje v Parizu približno pred desetimi leti ter sodelovanje v skupini za glasbena raziskovanja pri francoski radijski družbi prav tako v Parizu. Za Tri skladbe za violino in klavir, ki jih bosta izvajala Ozim in Lipovšek, nastale leta 1949, je prejel Matičič leta 1953 nagrado Saveza kompozitorja Jugoslavije. Poleg te je prejel Matičič v naslednjih letih še več drugih nagrad za svoje uspešno skladateljsko udejstvovanje.

Sporod recitala se bo končal s

Igor Ozim

Marijan Lipovšek

prijetnimi a zahtevnimi Paganinijevimi varietanji na temo iz Rossinijevge »Mojzesa«. Paganini je bil skladatelj-violinist in je rad improviziral na motive drugih skladateljev: tako si je za svoje varietacije sposodil arije iz Paisiellove opere »Nina ovvero La pazza per amore« ter iz Rossinijevih »Tancredi«, »Pepelia« in »Mojzes«. Prav pri varietacijah na temo iz poslednje si je Paganini dovolil še majhno posebnost: predpisal je izvedbo na oboji struni g, na kateri ima violina posebno tople, zamolkel in skoraj nesoben ton. Variacije so namreč pisane na arjo »Dal tuo stellologio« iz četrtega dejanja opere, ki jo zapoje Mojzes in jo nato povzamejo druge osebe na odru; prizor se dogaja na obali Rdečega morja, ko Izraelci prosijo Boga, naj jih reši pred egipčanskim vojsko; res se nato morje razmakne in Izraelci se lahko umaknejo pred zasledovalci.

Janko Ban

NOVE KNJIGE

Jerome Wykoff:

Skrivnosti zemlje

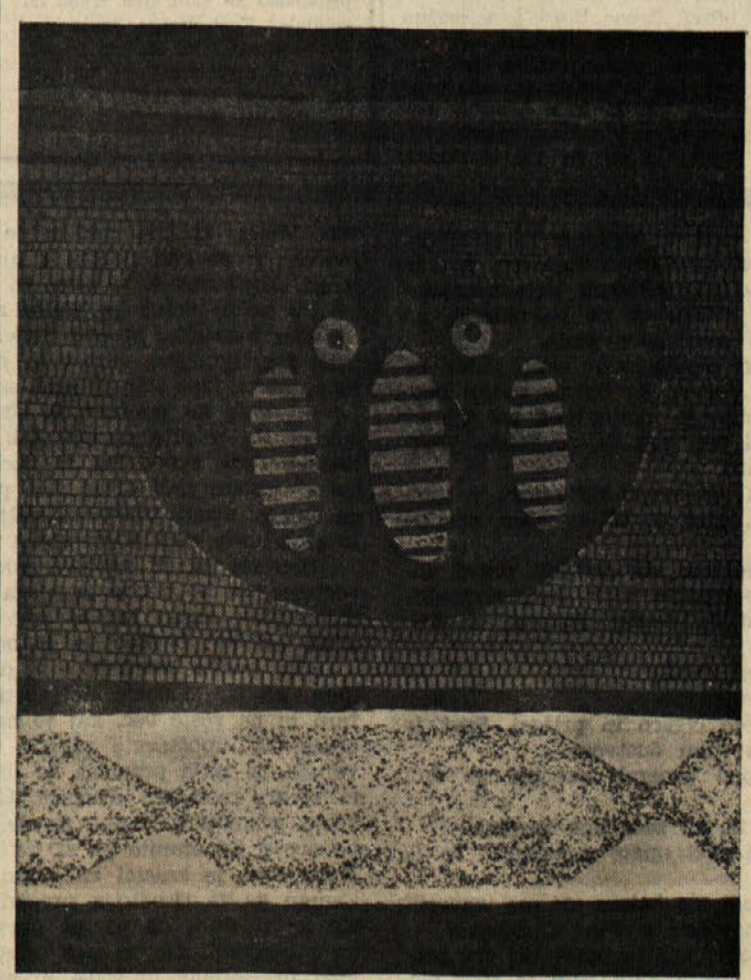
Knjiga velikega formata, s številnimi risbami in velikimi barvnimi fotografijami, k nosi naslov SKRIVNOSTI ZEMLJE in podnaslov Geološke spremembe skozi stoletja, je ena izmed tistih knjig, ki jih založba Mladinska knjiga izdala v koprodukciji z drugimi založbami in ki imajo namen obogatiti znanje naše mladine o prirodi in njenih pojavih. V originalu nosi knjiga sicer naslov Zgodovina geologije vendar pa nas to ne moti. V svojih sedemnajstih poglavjih ima knjiga namen mladega bralca, kateremu je očitno predvsem namenjena, obogatiti z odgovori na osnovna vprašanja geologije, mu dati nek prikaz razvoja naše zemlje ter ga obenem seznaniti z osnovnimi vprašanji iz geofizike, meteorologije, paleontologije, kolikor so povezane s površino naše zemlje in njenimi pojavi. Knjiga govori o oblikovanju naše zemlje, nastajanju kamenin, preoblikovanju, o ledenikih, o vodnih poteh, morju, o tvorbah mineralov, jezerih in močvirjih, daje na tudi kratek pregled o odkritih ostankov živih bitij prazgodovinskih dob v zemeljski skorji. Knjiga je torej vsevsekar poučna, pisana je preprosto in razumljivo mladini. Predvsem so dragocene podobe, ki nam jasno ponazarjajo posamezne pojave in njih posledice, ki si jih sicer po samem besedilu težje predstavljamo. Tudi prevod Majde Azman-Bizovičar, ki ga je strokovno pregledal prof. Anton Ramovž, je lep in se tako knjiga prijetno bere, pa čeprav govori

o vprašanih, ki navadno ne zanimajo posebno širokega kroga bralcev.

Prav v tem je vprašanje, ki si ga lahko postavimo o tej knjigi. Res je, da sami nimamo knjig, ki bi govorile o problemih vesolja, narave, geologije, atmosfere in podobnem. Večkrat smo tudi poudarjali potrebno po knjigah prirodoznanstva, ačanja ki jih zlasti mladi ljudje željno prebirajo. Vendar se nam ob sedanjih knjigi o geologiji le vsiljuje vprašanje, če nismo sli že predaleč. In če morda ta sicer je pa za orecej opek krog mladih bralcev privlačna knjiga, le morda preozko ne obravnava peočinih vprašanj. In da zato ne bo ostala na polih založbe, ki je zanj prav gotovo angažirala znatna sredstva. Vsiljuje se nam vprašanje, kdo te knjige bere, kdo jih prebral in ali je res ujnjo da jih izdajamo? Morda bi bila to prav zanimiva in več kot pestra sklačka knjiga za geologijo, toda najbrž je temeljito v nasprotju s slovenskim programom. Večina mladih bralcev bo knjigo prelistala, pregledala podobe, prebrala morda eno ali dve zanimivejši poglavji. Toda tedno dvomimo da bo knjiga dala res to, kar od nje pričakujemo. Zato se nam ob njej vsiljuje vprašanje smotnosti izdajanja podobnih specializiranih izdaj s področja prirodoznanstva, pa čeprav vemo, da smo s tovrstno literaturo precej na tesnem. Če pa so prevodi takih in podobnih ameriških del res najboljši primerni, je pa drugo vprašanje.

Sl. Ru.

Spacal na beneškem bienalu

V umetniški galeriji »Torbandena« v istoimenski ulici, je odprta skupinska razstava Spacala, Mascherinija, Musiča in Zigalke, ki je deležna velikega zanimanja, saj so na njej zbrani štirje najuglednejši slovenski in italijanski umetniki. To potrjuje tudi najnovejša vest, da je bil eden izmed

njih, Lojze Spacal, povabljen na beneški bienale, ki bo junija letos. Če so naše informacije točne, bo Spacal edini udeleženec bienala iz naše dežele.

Slika predstavlja eno zadnjih Spacalovih grafik »Nočni metulji«, ki je tudi razstavljen v galeriji »Torbandena«.

dališča« ocenjuje Barbara Rosner predstavo »Tramvaj pozešen«, v rubriki »Športa« pa piše Nadja Barančič o I. festivalu Bora — minibasket.

GALEB 5

Peta, februarška številka mladinske revije »Galeb« je spet dobro založena z dopisi najmlajših, kar je njena največja odlika. V ostalem je gradivo sicer pestro in prikopno vendar zelo tradicionalno. Prikupna je Cerkvenikova zgodba »Maričina skrivnost« z Bambičevimi ilustracijami. Lojze Abram predstavlja svojim malim čitateljem dolgoletnega sodelavca Galeba mladinskega pisatelja Danila Gorinška, ki je slavil svoj 67. rojstni dan obenem pa 50-letnico izida svoje prve pesniške stvaritve. Objavljena je tudi njegova kratka zgodba »Tine Smola«. Izpod peresa Lovžeta Rečana sta tudi sestavka »Super Guppy« o velikih transportnih letalih in »Enajste zimske olimpijske igre«. Mnogo je pesmic, ki so jih prispevali Stana Vinšek, Danilo Gorinšek, Vojan Arh, Meta Rainer, Črtomir Šinkovec, Tone Batagelj, ki so okusno opremljene z ilustracijami Boža Kosa, Klavdija Palčiča, Bineta Roglja in Roberta Hlavatja.

TEMA, KI POSTAJA OD LETA DO LETA BOLJ PEREČA

Vsako leto je na Zemlji nad 70 milijonov ust več

Le ena sedmina zemeljske površine je obdelana - Koliko dajo štiri glavne kulture: pšenica, koruza, krompir, riž - Kako bo s tem jutri?

Sociologi, ekonomisti, politiki in tudi drugi strokovnjaki se čedalje pogosteje in bolj intenzivno ukvarjajo z vprašanjem, kako bo na Zemlji v bližnji in daljni bodočnosti. O tem smo že velikokrat pisali in beležili na eni strani preplah, ki ga povzročajo pesimisti, in optimizem tistih, ki trdijo, da se za vsako vprašanje najde rešitev. In vendar zasledimo ob vsakem zbiranju in objavljanju tovrstnih podatkov vedno kaj novega, kar še ni bilo povedano. Zato se bomo danes ponovno ustavili pri nizu nekaterih podatkov, ki nam bodo prikazali nekako naš svet v številkah.

Na vsem svetu živi sedaj okoli 3 milijarde 750 milijonov ljudi. Če pomislimo, da smo tako rekoč včeraj, pred dvema ali tremi leti govorili o 3 milijardah in pol in da že danes govorimo o 3.750.000.000, da se torej že blizu 4 milijard ljudi, da misliti. Od teh 3750 milijonov ljudi jih živi 48,4 odst. v samih živilskih državah. To se pravi, da živi malo pol prebivalstva sveta v LR Kitajski, Indiji, Sovjetski zvezi in ZDA. Na Kitajskem je po najnovejših podatkih že 775 milijonov ljudi, Indija, ki je ob koncu vojne izpodrila leta 1947 ob osvoboditvi izpod angleške oblasti štela okoli 330 do 350 milijonov prebivalcev, jih šteje že 565 milijonov. Nekoliko počasneje se množi prebivalstvo Sovjetske zveze. Toda kljub temu je zadnje štetje sovjetskega prebivalstva pred letom dni pokazalo, da živi v Sovjetski zvezi 247 milijonov ljudi. Nekoliko hitreje kot v Sovjetski zvezi se množi prebivalstvo ZDA. Ob koncu druge svetovne vojne so ZDA šttele okoli 170 milijonov prebivalcev, danes živi v ZDA že 207 milijonov ljudi. Nekaj teh milijonov gre tudi na račun doselencev in ne vse na račun tako imenovanega prirodnega prirastka, ki je kljub vsemu razmeroma nagel.

Prirodni prirastek ni bil na svetu še nikoli tako velik, kot je sedaj. Svetovno prebivalstvo se torej ni še nikoli tako naglo množilo kot se množi sedaj. To pa iz dveh razlogov: predvsem so danes povsem drugačne ekonomske in higienske razmere tudi v nekaterih krajih, koder je nekoč kosila smrt predvsem med otroki. Ni bilo redko, da je od desetih otrok dočakalo zrelo dobo le pet. Z druge strani pa je življenjska doba danes daljša zlasti v bolj razvitem svetu, pa tudi v manj razvitem svetu in s tem podaljšanjem povprečne življenjske dobe se poveča tudi možnost številnejših rojstev, prvenstveno v manj razvitem svetu.

Konkretni podatki govore, da se v zadnjih letih rodi na leto po okoli 125 milijonov otrok. Če upoštevamo, da umre na leto od 50 do 55 milijonov ljudi, imamo čisti prirastek 70 milijonov oseb na leto. Je to malo, je to veliko? Pred desetimi leti in še pozneje je znašal letni prirodni prirastek 60 milijonov ljudi. 70 milijonov prirastka pa pomeni tudi naslednje: na 1000 ljudi 34 rojstev, 14 smrti in 20 ljudi »čistega« naravnega prirastka. To pa ni malo, pa čeprav bi mogli reči, da bi moglo biti tudi več, kar se konkretno dogaja v manj razvitem svetu, kot bi tudi mogli reči, da bi moglo biti tudi manj, kar dejansko je v bolj razvitem svetu.

Po gornjih podatkih računamo, da imamo na vsaj zemeljski obli 4 rojstva v sekundi, hkrati pa tudi 1,7 smrtnih primerov. Vsak dan se torej prebivalstvo naše Zemlje poveča za 200.000 ljudi, to se pravi, da se v enem dnevu in pol človeštvo na svetu poveča za toliko ljudi, kolikor prebivalcev šteje Trst.

Ze nekajkrat smo omenili, da se šteje prebivalstva v manj razvitem svetu bolj naglo množijo kot v razvitem. Ta dva sveta se glede tega ostro ločita, kajti čim bolj je neko področje zaostalo, tem več je

rojstev. In narobe. Največ rojstev je v Afriki: na tisoč prebivalcev pride 46 rojstev na leto, v Južni Aziji, ki je glede tega na drugem mestu, pride na tisoč prebivalcev 44 rojstev, v Južni Ameriki jih pride na tisoč prebivalcev 39, v vzhodni Aziji, kolikor ne upoštevamo Japonske, pride na tisoč prebivalcev 38 rojstev. Seveda ni mogoče ta odstotek pristeti v prirodni prirastek, saj veliko otrok umre že v zgodnji mladosti, kajti sicer bi bil prirodni prirastek v teh predelih še bolj nevaren kot je. V razvitem svetu pa je rojstev neprimerno manj, tako da v Evropi, s Sovjetsko zvezo vred, v Severni Ameriki, Avstraliji in na Japonskem imamo na 1000 prebivalcev komaj 18 rojstev, to se pravi trikrat manj kot v Afriki. Kljub temu pa znaša prirodni prirastek v razvitem svetu deset ljudi na tisoč prebivalcev, kajti smrti imamo v razvitem svetu komaj 8 na tisoč prebivalcev.

Kadar je govor o številu prebivalstva, je posredno govor tudi o številu ust, to se pravi o tem, ali bi dovolj hrane za vse ljudi. Ne glede na to, da je ena tretjina prebivalstva Zemlje sita in presita, ne glede na to, da se v razvitem svetu količine prehranskega blaga čisto nemarno trošijo, sta dve tretjini prebivalstva podhranjeni, ena tretjina pa je trajno lačna. Je razlog temu pomanjkanje zemlje, pomanjkanje setvenih površin? Od skupne površine 135,8 milijona kvadratnih kilometrov zemlje odpade na setvene površine komaj ena sedmina, to se pravi komaj 20 milijonov kv. km.

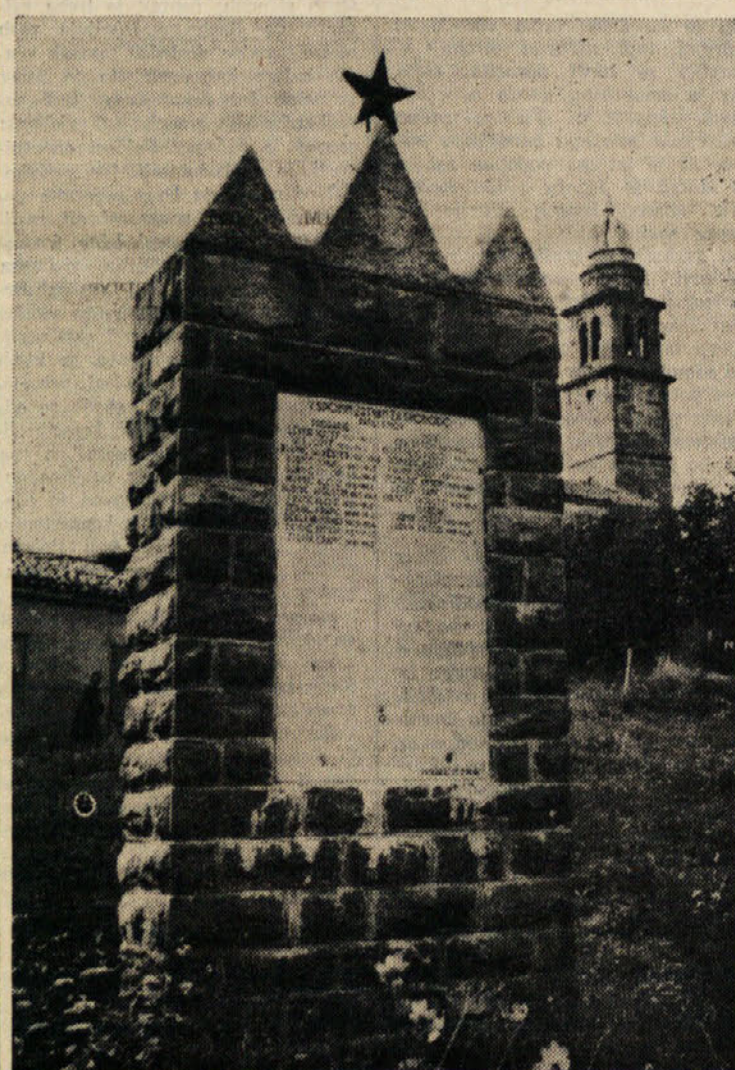
Lahko bi to površino povečali, dejansko pa se to ne dogaja. Kljub temu pa se pridelek, vzeto v celoti, veča. To pa na račun intenzivnejšega obdelovanja, saj sedaj povprečno žita dosežajo že 40 in tudi več stotov na ha, krompirja tudi 10-krat toliko, koruze pa so pridelali že do 80 stotov na ha itd. Seveda ni to

splošno poprečje, pač pa poprečje bolj razvitih predelov sveta, še najraje zglednih parcel. Toda v primerjavi z nekdanjim poprečjem so to velika poprečja, ki še naraščajo.

Če vzamemo 4 najpomembnejše kulture za prehrano človeštva in sicer pšenico, koruzo, riž in krompir, bomo ugotovili, da pridelek na vsem svetu približno enako količino vseh teh štirih kultur in sicer po 300 milijonov ton na leto. Največ pšenice so doslej pridelali na svetu leta 1968, to je 316 milijonov ton. Največ koruze so pridelali leta 1971, in sicer 294 milijonov ton. Koruze največ pridelajo v Severni Ameriki, v Evropi pa v Romuniji in Jugoslaviji. Krompirja pridelajo največ v Sovjetski zvezi in na Poljskem, toda najbolj bogat pridelek je v Nemčiji, kjer so pridelali tudi nad 450 stotov krompirja na ha.

Toda človek ne živi le od krompirja, koruze, riža in pšenice. Včasih si rad privoščiti tudi kako poživilo, na primer skodelico kave. Sicer je čudno in vendar je tako. Kava je pogosto na mizi, toda kdo bi si mislil, da porabi vsaj tri milijone in pol ton kave na leto. Toliko so je namreč pridelali lani. Med pridelovalci kave je na prvem mestu Brazilija, sledi ji Kolumbija, toda najboljša kava ni niti brazilska niti kolumbijska, pač pa afriška kava, ki je bolj drobna, na prvi pogled slabša, zato pa okusnejša. Čaja, tako imenovanega ruskega čaja, ki ima to ime le zato, ker so ga nekoč prevažali v Evropo skozi Rusijo, smo lani uporabili nekaj nad milijon ton. Največ čaja pridelala Indija, na drugem mestu je Cejlon.

Se in še bi mogli navajati podatke o tem, koliko nas je na Zemlji, koliko nas bo, koliko pojemo in koliko kave pojedemo, toda tokrat smo nazirali le nekaj podatkov o tem, koliko je na svetu ust in koliko osnovne hrane v skladi.

Pred nedavnim smo v vrsti nadaljevanj objavili daljši sestavek z naslovom »Pregarje in pregarski zidarij«, v katerem je Maks Zidnik razčlenil zgodovino dela Brkinov. Pri tem je zabeležil, da so Pregarje in sosede Huje dale v času NOB 141 borec, 40 aktivistov, 78 domačinov pa je bilo interniranih. Med NOB je padlo 34 borec, katerim so postavili spomenik, ki ga vidimo na gornji sliki

ZAKAJ JE VESOLJE ZA STROKOVNJAKE TAKO PRIVLAČNO

Od zelo zanimivih zvezd »X« do zagonetnih »črnih lukenj«

Zvezde s tako gosto maso, kot če bi maso našega sonca zgneti v zvezdo z nekaj kilometrov dolgim premerom - Vloga in pomen umetnega satelita »Uhuru«

Bolj kot človek prodira v vesolje, bolj ugotavlja, kako malo o njem ve. Zato smo pogosto pričakovano novim odkritjem, zato vesolje tako rekoč trajno zanimivo. Zato se tudi človek, ki se je posvetil proučevanju vesolja, ne more od njega odtegniti. Tudi tedaj ne, ko mu leta narekujejo pokoj. Eden takih ljudi, ki je dolgo časa v vesolju in ki se mu je njegovo pogleda preusmeriti drugam, je prof. Bruno Rossi, eden najbolj znanih strokovnjakov na svetu, ki je sicer stoolet v pokoi, ki mu pa znanstvena verna še na dan miru. Prof. Bruno Rossi je po rodu Benečan, poučeval pa je na raznih zavodih in univerzah in končal svojo akademsko aktivnost na slovitom »EMT«, to se pravi na Massachusetts Institute of Technology, torej na najbolj znanem tovrstnem zavodu na svetu. Ker je bil na tem zavodu eden vodilnih ljudi, je logično, da spada med vrhove na tem področju. Sedaj je Bruno Rossi v pokoji, pogosto prihaja domov, v Italijo, in še vedno »brska« v globine vesolja, ki da je »tako zanimivo, da je škoda slehernega trenutka, ki bi ga ne izkoristil«. Pogledimo, kaj nam prof. Bruno Rossi pove o novem, oziroma kaj so novega odkrili v vesolju v zadnjem času. Prof. Bruno Rossi pravi:

»Mimno duše lahko rečemo, da obstaja v vesolju neki novi razred nebesnih teles, o obstoju katerih si še pred samimi desetimi leti nismo mogli niti misliti. So to zvezde »X«, ki oddajajo, ki sproščajo energijo po večini v obliki žarkov »X« in ki imajo značilnosti, kakršnih ne zasledimo pri nobenem drugem nebesnem telesu.

Novo nebesno telo

Ta nova nebesna telesa — kakor pravi prof. Bruno Rossi — so odkrili pred desetimi leti, tam nekje 1962, in sicer s pomočjo znanstvenih naprav, ki so jih poslali visoko v redko atmosfero z znanstvenimi baloni ali s sondami. Znano je namreč, da žarke »X« vsrkajo nižje plasti zemeljskega ozračja in zato žarki »X« tako rekoč niti ne dosežejo do nas, do zemeljske površine, do znanstvenih naprav na zemlji. Prvo zvezdo te vrste so odkrili leta 1962 in jo zabeležili z oznako SCO—X—1. Je to najbolj bleščeča tovrstna zvezda, kar so jih doslej odkrili. Kljub temu jo na teleskopu opazijo kot zvezdo trinajste velikosti, trinajstega »razreda«, to se pravi, da je ta zvezda »majhna«, kajti majhna je njena svetloba. Dejansko pa ta zvezda oddaja izredno močne snopce žarkov »X«. Tovrstno žarčenje te zvezde je tisočkrat močnejše od njenega svetlobnega žarčenja in od njenih radijskih valov. Moč njenega žarčenja je od tisoč do dvatisočkrat večja kot moč, ki jo izžareva naše Sonce. In vendar je ta zvezda po svojem obsegu zelo majhna, ali vsaj razmeroma majhna, ker so druge zvezde še manjše. Zvezda SCO—X—1 je velika kot naša Zemlja, njena masa pa je bila tisočkrat večja od mase našega Sonca, to se pravi, da je ta zvezda sedaj zelo »gosta«. Vrh tega je ta zvezda na tisoč svetlobnih let daleč od naše Zemlje. Pravzaprav prihajajo žarki »X«, ki jih oddaja zvezda SCO—X—1, iz neke meglice plazme, ki ima temperaturo od 100 do 140 milijonov stopinj Celzija.

Prof. Bruno Rossi je v svojem izjavljanju tudi povedal, da so tovrstne zvezde začeli smotno opazovati in raziskovati šele pred dvema leti in s pomočjo naprav na znanstvenem satelitu »Uhuru«, ki so ga 12. decembra

1969 izstrelili s italijanskega izstrelišča »San Marco« s pomočjo ameriške rakete. Umetni satelit »Uhuru« je prvi umetni satelit, ki je namenjen proučevanju astronomije predvsem nebesnih teles, ki oddajajo žarke »X«. Podatki, ki jih je umetni satelit »Uhuru« doslej zbral in posredoval na Zemljo, omogočajo sestavo nebesnega zemljevida, na katerem bodo točno označene vse nove zvezde, seveda predvsem zvezde »X«. Res je, da je umetni satelit »Uhuru« že proti koncu svojega koristnega življenja, toda njegovo dosedanje življenje je tako plodno, tako pozitivno, da še ni bilo umetnega satelita, ki bi se mogel pohvaliti s tolikimi tovrstnimi rezultati. Med drugim so zvezdoslovci z njegovo pomočjo ugotovili tudi, da posamezne zvezde izžarevajo žarke »X« pa tudi druge žarke v nekakšnih valovih in sicer tako, da od časa do časa nekako izbruhnejo močni in hkrati kratkotrajni valji žarkov »X«.

Vse zvezde »X«, nadaljuje prof. Rossi, se povsem razlikujejo od ostalih, normalnih zvezd, v katerih izžareva siva, ki bi mogli zanjo reči, da je atomska sila, kajti znano je da imamo v zvezdah in tudi na našem Soncu neprestane eksplozije, ki so v bistvu atomske eksplozije. Te eksplozije dajejo življenje zvezdam.

Na zvezdah »X« pa ne gre za atomske eksplozije. Sila in moč, ki izseva iz njih, je drugačnega izvora. Po najbolj verjetni teoriji so ta nebesna telesa, nekdanje zvezde, ki so se »zdržile vases«. Ko se je namreč gorivo za atomske eksplozije izčrpalo, so se te zvezde nekako zdržale proti svojem jedru in postale tako velike manjše kot so bile nekoč. Seveda ni prišlo do nenadoma in od danes na jutri. Ta »kolaps« je imel ali točneje ima več štadijev in se razvija tako, da se je iz prvotne zvezde razvila najprej manjša zvezda z močnejšo svetlobo v tako imenovano »belo zvezdico«, to je v manjšo zvezdo s posebno belo svetlobo. Nadaljnji

stadij je stadij zvezde, ki jo sestavljajo sami nevtroni. Takšna zvezda je še manjša od »bele zvezdice«, vendar pa še neprimerno večja od tako imenovane »črne praznine«.

»Črna praznina«

»Črna praznina« je svojevrsten in izredno zanimiv nebesni pojav. Pravzaprav označujejo s tem izrazom namreč s »črno praznino« ali s »črno luknjo« neko točko v vesolju, kjer je prav gotovo neko nebesno telo, ki ga pa ne moremo s teleskopi ali kakor koli drugače opaziti, ugotavljajo ga pa le posredno in sicer po izredno močni gravitacijski sili, ki jo ta nebesna telesa imajo.

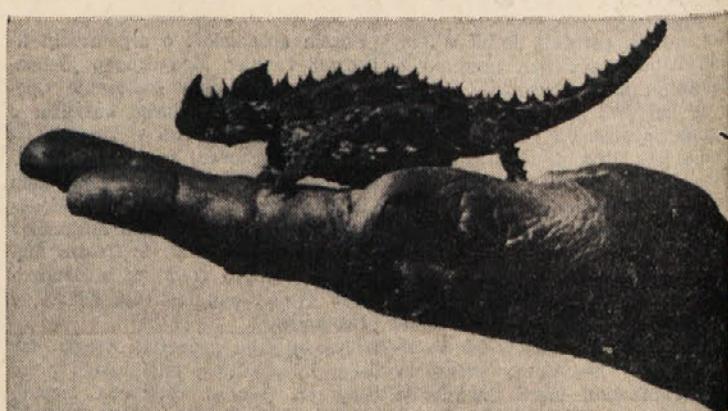
Zvezdoslovci pravijo, da so to strahotno koncentrirana nebesna telesa zvezde, ki sicer ne bleščijo, ki pa močno pritegujejo naše bližnja nebesna telesa. Da bi mogli prikazati tako zvezdo oziroma njeno »gostoto«, bomo povedali, da se more tovrstna zvezda primerjati masi našega Sonca, ki se tako zgosti, da znaša njegov premer le nekaj kilometrov. Od tod izredna gravitacijska sila, ki ne dopušta, da bi mogli svetlobni žarki zapustiti zvezdo, kot ne morejo zaradi gravitacije niti drugi valovi zapustiti zvezdo. Zaradi tega teh zvezd astronomi ne morejo videti in jih ugotavljajo le posredno, ko merijo krožne poti nebesnih teles, ki jih v bližini teh zvezd nekako »zanese« proti tem »črnim prazninam« proti »črnim luknjam«.

Zvezdoslovci računajo, da bodo s podrobnejšim proučevanjem zvezd »X« mogli področneje ali vsaj približno proučiti tudi zvezde, ki jih označujejo kot »črne luknje« oziroma »črne praznine«.

Italijanski znanstvenik je v zvezi z uspehi, ki jih je omogočil umetni satelit »Uhuru«, mnenja, da ne bi bilo napak izstreliti v vesolje novo podobno napravo in to čim prej, kajti rekli smo že, da gre življenje prvega umetnega satelita »Uhuru« proti koncu.

Avstralija domovina odvratnih kuščarjev

Potomci nekdanjih velikih plazilcev

Eden izmed avstralskih zmajev, raje zmajčkov

Zmaje srečujemo danes le na starih grbih, v Avstraliji in na otokih Indijskega oceana pa živi cela vrsta čudnih živali, mini-zmajev, ki bi lahko vsi dobili svoje mesto v mitološkem zoološkem vrto. Pogled na te mini-zmaje, priče mnogo večjih živali iz davnih časov, človeka grozi.

Eden največjih tovrstnih plazilcev je »goana«. Živi v Avstraliji in doseže tudi do 3 metre dolžine. Hrani se z manjšimi živalmi in tudi z mrhovino, če ne najde boljšega. Človeka napade le, če ga ta moti. Manjše živali lovi z jezikom, katerega sprost za bliskovito naglico in žrtve zastrupi. Nevaren je tudi njegov rep. Za človeka je v primeru ran nevarno razpadajoče meso z njegovih zob, kar lahko privede do okuženja. Goana je odlični plazilec in plavalec. Mladici pije in jaja v gnezdih predstavlja velik, včasih pretežni del njegove hrane. Domačini srednje Avstralije ga lovijo, ker je njegovo meso zanje prava poslastica. Čeprav je žival zaščiten, počasi izumira.

»Moloh horridus«, kot tej živali znanstveno pravijo, ima po mnenju zoologov najbolj grozen videz vseh živali na svetu. Njegov videz je videl pravega zmaja. Po celem telesu je pokrit z bodicami, nad nosom in nad očesi pa ima večje »rožice«. Rumena in rjava barva ga odlično prikrivata. Navzlic svojem divjemu videzu je ta zmajček povsem nedolžen. Hrani se samo z mrčesom in dobimo ga lahko tudi v stanovanjih. Na človeka se celo privadi.

Kuščar z ovratnikom ima tudi nevaren videz, v resnici pa je nedolžen in človeku celo koristen. Dolg je od 70 do 90 cm, živi pa po vrtovih in je velik prijatelj avstralskih vrtnarjev, ker poje veliko škodljivih žuželk. Če zabrede v nevarnost, se povzpne na zadnji nogi in razširi kakih 20 cm širok ovratnik. Vsa njegova obramba pa je sicer v begu.

Avstralija je s takimi potomci velikih zmajev iz davnih časov najbogatejša. Veliko čudnih plazilcev je tudi na Madagaskaru. Večinoma gre za kameleone, ki bi nas gotovo prestrašili. »Uroplatus« ima žabi podobne prednje in zadnje noge, široko trikotno glavo in prav tako širok rep. Hrani se z mrčesom, katerega lovi z bliskovitim iztegom jezika. Uroplatus živi na drevo in ima za plezanje odlično opremljene prste z lenljivimi okrodlimi ploščami. Človeku ni nevaren, bolj pa se ga ženske, ker naj bi jim z jezikom iztrgal oko in tim tako poročili, da bi si dobile moža. Ta bojažen je le plod legende.

RIM, 18. — Matteottijeva družina je pristala na to, da se nanravi film o življenju velikega italijanskega politika Giacoma Matteottija. To je sporočila mednarodna filmska družba, ki si je zagotovila pravico, da izdela ta film po sliki, ki ga je napisal Lucio De Caro. Matteottija je skupina fašističnih zločincev umorila leta 1924.

HOROSKOP

Veljaven od 19. do 25. marca 1972

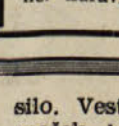
OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Zelo verjetno boste morali med tednom svoje dejavnosti malce spremeniti, kajti novi načrti bodo vodili v novo smer. Uspeh je sicer bolj ali manj zagotovljen, lahko pa vendarle ne bo. Preveč podcenjujete neko osebo, ki dejansko več velja kot menite. Nekoliko nervozno.

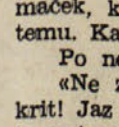
BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Preživljate srečno obdobje, zato bi ne bilo napak, če bi izkoristili razmere za ureditve nekaterih načrtov. Vsekakor boste dosegli neke rezultate. Tudi v ljubezni boste dosegli uspeh, vendar morate prevečti pobudo, kajti oseba, ki vam je pri srcu, je boječa. Zdravje o.k.

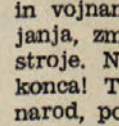
DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ponovno boste dokazali, da nimate smisla za praktičnost. Z glavo ste preveč v oblakih in lepe prilagoditve se vam tako rekoč izgubljajo. Kontrolirajte svoje živce, kajti sicer bo šlo kaj napak. Niso vsi razpoloženi, da bi vam bili pokorni. Tudi ljubljena oseba ne. Zdravje dobro.

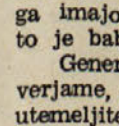
RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Na delu ali v službi boste dobili novosti, to se pravi, da se bo vse normalno razvijalo. Ne bo pa tako v družini, ne bo tako v ožji družbi, ker bo prišlo do razčističevanja ne le pojmov, pač pa tudi interesnih sfer. Bodite brez skrbi glede zdravja, tudi če se trenutno ne počutite dobro.

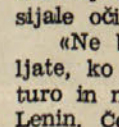
LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Vaše zamisli ne bodo dosegale. Deloma ste si sami krivi. V sedanjih razmerah boste dosegali večje rezultate.

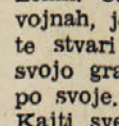
DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Bodite odkriti, ko boste odločili o načrtih za bližnjo prihodnost. Ni vse tako, kot ste si zamislili in kot ste zadevo prikazali sodelavcem. V sedanjih razmerah se človek ne sme igrati niti s svojci, še manj pa s sredo drugih. V ljubezni nič novega, torej dobro. Isto velja za zdravje.

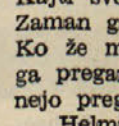
VARNOST (od 23. 9. do 22. 10.) Vsa deloma spreminjena načrta, morda pa tudi svoje odnose do sodelavcev, posebno do podrejenih ljudi, če jih imate. Ne izgubljajte iz vida splošnega stanja in če je potrebno, posežite odločno v stvar. Do ljubljene osebe bodite bolj iskreni, da bi se kije ne taknilo. Nervozna in glavobol.

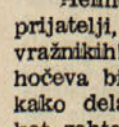
SKORPIO (od 23. 10. do 22. 11.) Ideje vam ne bo primanjlovali in tudi živcev ter volje ne. Manjkala pa vam bodo sredstva, da bi dobre ideje izpeljali. V takih primerih bi ne bilo napak, odločnejše nastopiti do tistih, ki bi pomagali. Ta tedni ne boste imeli sreče v družbi, tudi v najbližji družini ne. Zdravje dobro.

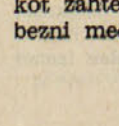
STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Vse bo prav, če boste svojim sklepom dali ustrezen potek. Veliko se sicer načrtuje, vendar pa načrti čisto ostanejo v glavi ali na papirju. Bodite vi drugačni. Srečanje, ki bi moglo v precejšnji meri spremeniti vaše bližnje dni. Kritičen bo konec tedna. Tudi glede zdravja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) V nasprotju s tem, kar se kaže, se vam bližajo lepi časi. Tudi kar se gnetnega položaja tiče, bo bolje brez skrbi, kajti nekoč skrbi tudi za to, da bodo vaši načrti prilično pravčasno pod streho. Naj vas ne razburja nerazpoložene ljubljene osebe. Včasih komu živci popustijo. Zdravje odlično.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Svoji fantaziji pogosto prepuščate svoje bodne vaje in tedaj vas zanese. Bi ne bilo bolje, če bi bili bolj »pri tleh« in manj »v oblakih«? Poskusite in ugotovite boste, da je življenje bolj konkretno kot mislite. Isto velja za ljubezen in za čustva nasloplj, kjer tudi radi zaplavate. Zdravje srednje.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Zvezde so vam vedno kot naklonjene in vendar ne boste svojih načrtov izpeljali. Preveč zahtevate, da cilijate mimo. Morda vas zavede tudi navdušenje, ki ga ne znate držati na uzi. To velja tudi za neka nova čustva, ki bi lahko privedla do nekega konkretnega cilja, ki pa so v nevarnosti.

TONE SVETINA

UKANA

339.

TRETJA KNJIGA

Ponudil jo je Vajihunu in Hacinu:

»Poduhajta! Če se kaj spoznate na kemijo, se na iskanje sovražnika v lastnih vrstah ne dosti! Če vam jih mi ne bi pokazali, bi vas v kratkem pobesili. Ali vam je sedaj jasno, da je vrv prepojena nekdo od teh, ki gledajo to tragikomedijo?!

Potem je šel ob obeh vrstah prisotnih. Vsakega je nekaj trenutkov motril in zapomnil si je vsak drget mišice na obrazu. Potem je stopil pred zbrane in ostro dejal:

»Sovražnik je med vami, gospodje! Poiščite ga! Če ga ne boste našli, vas bo zadela kazen!«

Potem je razpustil zbor.

Dvorišče se je spraznilo. Samevala so betonska tla, rosna od megle, in samevale so vislice v kotu. Na njih je negibno viselo truplo, z glavo upognjeno pred strah zbujajočo usodo sveta.

3

Majord Wolf se je odpeljal naravnost h generalu. Leta mu je bil naročil, naj pride poročat. Praznina v Wolfu se je širila. General ga je zadnje dni podvržal obdelavi, ki je drobila njegovo veselje do življenja. Prejšnji dan je prisostvoval ustrelitvi treh nemških vojakov: dveh podoficirjev in enega policista. Ustreljeni so bili zaradi defetizma in neborbenosti. Reveži so v pijanosti izčerkali ne-

kaj, kar mislijo tudi drugi, celo tisti, ki zapirajo in streljajo. Ustreljeni so bili za zgled vsemu nemškemu vojaštvu, kot je bil doktor Kante obešen vsemu slovenskemu domobranstvu in politični policiji v opozorilo. »Kdor se ne bo uklonil, ga bomo strli kot steno!« je bilo generalovo geslo.

Vedel je, da je to psihološki pritisk tudi nanj. Kdor ne bo deloval kot kolesje v uri, bo uničen, pa čeprav zadnji dan. Gorje človeku, izbranemu od tistih, ki imajo moč, za primer in za strah drugim! Takemu ni več pomoči, je mislil Wolf, ko je potrkal na generalova vrata.

General je sedel v globokem usnjenem naslanjaču v topli in razsvetljeni sobi, pred karto, kjer je bil označen nemški položaj v Jugoslaviji.

»Kako, Helmut? S tem obešenjem ste doživeli pravo komedijo! Ta lopov je zaslužil desetkratno smrt. Bele podlasce so končno občeletle dvakratni strah. Sedite, Helmut, in pripovedujte!«

Ko je Wolf končal, je general dejal:

»Izvolite, za to ste zaslužili cigaro!«

Wolf je vzel iz ponujene doze cigaro in prižgal. Spet je popustila njegova previdnost upornim čustvom.

»Napravili ste napako, gospod general, ker ste ga dali obešiti!«

General je sunkovito vstal in ga začuden pogledal:

»Veseli me, majord, da si mi spet upate oporekati! To je znak, da sva spet prijatelja!«

»Vedel je za zarotnike, za ljudi, na katere ste me usmerili vi! Na lep način in počasi bi marsikaj izlekel iz njega!«

»Dragi majord, moral sem! Celo škof in prezident sta proslila, naj ga čimprej kaznujemo! Veste, škof nam je spet blagoslovil nove domobranske bataljone, ki bodo na tehnični si pomenili več kot nekaj zapeljavkarjev, ki si tako in tako ne bodo upali pomoliti svojih glav iz luknji, dokler ne bodo ameriški tanki pred mestom. Saj me razumete! Dotlej jih boste vi držali v šahu! Nate, spijate čašo konjaka! Potem se vam noge ne bodo zapletale! Jaz vam vidim v duši! Vi ste roka-vice! Vse metode igre in izigravanja bi uporabili prej ko

silo. Veste, kakšna razlika je med vami in menoj? Vi ste maček, ki se rad poigra z ujetjo mišjo. Toda pojé jo kljub temu. Kaj

PO SKLEPU FITET

Spremembe v 1. kategoriji

Italijanska namiznoteniška zveza FITET je pretekli teden objavila nekatere spremembe v kakovostnih lestvicah prvotekmovnikov. Prvo in drugouvrščena Bosi in Malesci sta ohranila svoji mesti, na tretje mesto pa se je povsem nepričakovano povzpela komaj petnajstletni Gionella. Odzvel je mesto Triluzija, ki je zadržal na osmo mesto. Triluzija Peterlini se je povzpela stopnico višje, od sedmega na šesto mesto.

Ta sprememba je zelo važna, saj bodo po tej lestvici določali nosilce skupin na državnem prvenstvu.

Tehnični vodja FITET, Ugo Lucio, je v preteklih dneh poslal matičnim društvom najboljših italijanskih mladincev pismo, v katerem vprašuje, ali so društva pripravljena dovoliti svojim igralcem, da se namesto državnega prvenstva v Pluggiu udeležijo mednarodnega prvenstva Avstrije, ki bo v istih dneh. Kandidati za državno reprezentanco so Bosi (CUS Firenze), Peterlini (CGS Trst), Gionella (Marbert Rim), Marcone (CUS Turin) in Milič (Kras Zgonik).

Iz dobro obveščenih krogov smo izvedeli, da so prvi trije sprejeli prošnjo FITET in se torej ne bodo udeležili državnega prvenstva. Ta odločitev je bila tudi razumljiva, saj razpolagajo Italijani s precej dobro mladinsko reprezentanco. Drugačino je stanje v ženski konkurenci, saj Marconejeva in Miličeva nima večjih možnosti za visoko uvrstitev. Tekmovanje bo namreč v srednji Evropi in sam nastop Čehin, Madžark in Jugoslovank zapira italijanski reprezentanci vrata. Zato je možno, da vodstvo zgoraj omenjenega društva ne bo pristalo na zgoraj omenjeno prošnjo.

S. J.

Predlog za stike s kitajskimi športniki

Jack Kelly, predsednik «Amateur Athletic Union» je naslovil na ame-

riško vlado, na Mednarodni olimpijski odbor in na Mednarodno atletsko zvezo prošnjo, naj bi pomagali pri razvoju športnih odnosov med zahodnimi državami in LR Kitajsko.

Najvišjim mednarodnim športnim forumom predlaga, naj bi navezali stike s Kitajci, tudi če se ti ne bi hoteli vključiti v te mednarodne organizacije.

Kelly se nadalje sprašuje, kakšen pomen imajo olimpijske igre v Münchnu, če bodo manjkali na njih predstavniki več kot petne človeštva. Zato ima Kelly v načrtu organizacijo tristranskega atletskega tekmovanja med ZDA, SZ in LR Kitajsko.

Predsednik ameriške športne zveze je poslal pismo tudi Čuenlaju, z upanjem na zblizanje med športniki obeh strani. Zatrjuje, da bi moral Mednarodni olimpijski komite povabiti Kitajsko v Münchnu, predvsem pa bi moral spremeniti svoj zastareli pravilnik.

Na borovem turnirju košarke v okviru MI

Kondorji vodijo

V petek se je začel notranji košarkarski turnir v okviru mladinskih iger, ki ga prireja SZ Bor. Notranjega malega prvenstva se udeležuje pet ekip. Finalist se bo neposredno udeležil finala pokrajinskega dela košarkarskega prvenstva.

V petek sta bili na sporedu dve srečanja.

Lizda.

Kondorji — Levi 68:18

KONDORJI: Čok, B. in R. Furlan, Volk, Race, Macuka, Parovel, Koren, Bufon, Trevisan.

Lisice — Orli 34:33

LISICE: Slokar, Tomazič, L. D. in R. Gombač, Bak, Pegan, Znidaršič, Loez.

ORLI: Polšak, Svara, Žerjal, S. Pegan, Ambrožič, Znidaršič, Bukavec, Doljak, Simončič, Vremec.

SODNIKA: Rudes in Pecten.

Za presenečenje je v prvem kolu posreželo Lisice. Po izredno izenačenih v časih dramatični igri je ekipa premagala Orle. Tekma je bila že od vsega začetka izenačena in igralci obeh ekip so dali vse od sebe, tako v obrambi kot v napadu. Prav v zadnjih sekundah pa je moštvo Lisic doseglo odločilni koš in zmago.

Plastični floret

Italijanska sabljaška zveza je prišla do skoraj revolucionarne novosti. Glavna ovira za razvoj sabljaškega športa je cena orožja in zaščitnih mask. Sabljanje je v Italiji od vedno šport razreda z »modro krvjo« in očitno v nasprotju s prireditelji mladinskih iger, ki stremijo za množičnostjo.

Specializirani tovarni je sabljaška zveza poverila izdelavo floreta iz plastike in rezultat je bil odličen. Novo orožje povsem odgovarja zahtevam. Ima samo tanko kovinsko »dušo« in stane komaj 600 do 650 lir. Izredno ceneba bo tudi zaščitna maska, ki je tudi iz plastike. Veljala bo samo približno 900 lir.

V kolikor bo sabljanje za koga zanimivo, vsaj iz finančnega vidika ne bo imel več nepremostljivih težav.

ATLETIKA

RICHMOND, 18. — Amerikane George Frenn je postavil z značko 22,63 m nov svetovni dvoranski rekord v metu krogla. Postavil ga je v okviru srečanja »indoor« ZDA — Sovjetska zveza. Prejšnji rekord je bil njegova last z značko 22,34 m.

AVSTRALIJA «TOVARNA» PLAVALNIH PRVAKOV?

Planjevanje je v Avstraliji doseglo svoj višek z olimpijskimi igrami leta 1956 v Melbourne. Dawn Fraser, Lorraine Crapp in Murray Rose so tedaj potolčki skoraj vse obstoječe rekorde. Vseeno pa bo, kot kaže 27 plavalcev, izbranih za olimpijske igre v Münchnu, zasenčilo uspehe iz Melbourne. Shane Gould, sestra Moras, bratje Rogers, Michael Wenden in Debbie Cain se postavljajo namreč najuspešnejše moštvo, ki ga je Avstralija kdaj imela v plavalstvu. Trener Avstralcev Don Talbot zatrjuje, da bodo njegovi varovanci na igrah v Nemčiji odnesli najmanj deset zlatih kolajm. Vseeno pa naj Avstralci ne pričakujejo čudežev, da ne bi ostali razočarani in ne bi psihiko negativno vplivali na plavalce.

Talbot meni, da je plavanje v Avstraliji izredno napredovalo po letu 1956. Avstralski trener ne ver-

jamuje v znanstvene metode treninga. Po njegovem mnenju gre največja zasluga za tak razvoj plavalstva velikemu številu bazenov. Prej so tekmovalci plavalci pet mesecev letno, sedaj trenirajo dvakrat toliko in nimajo časa, da bi se zabavali. Edini način za doseg dobrih rezultatov naj bi bil, da je plavalec čimveč časa v vodi. Ena izmed njegovih učenec, Kaern Moras je izjavila, da je nemogoče prebiti še več časa v vodi kot sedaj. Konkurenca za razne naslove je vedno hujša, tako da se nekateri sprašujejo, kam bo to privedlo. Kaj se bo zgodilo s Shane Gould, ki pri 15 letih že uničuje svetovne rekorde? Talbot se sprašuje, ali bo sploh lahko nastopala na olimpijskih igrah čez štiri leta.

Športne naprave rastejo kot goveje po dežju. Samo v petih pla-

valnih solah Carile deluje 50 učiteljev, ki pripravljajo 1500 do 2000 plavalcev, čeprav so cene izredno visoke. Toda plavanje zahteva mnogo denarja. Za Karen Moras so v nekaj letih potrošili okrog 8000 dolarjev, da je dospela v sam vrh svetovne plavalne elite.

Pri treningih pazijo predvsem na to, da se razvije mišice na hrbtni in na ramenih, medtem ko služijo noge le za ravnotežje. Mišice ojačajo nato še z vajami na suhem, medtem ko stalno nadzoruje telesno težo. Vsak trener pa mora biti sposoben, da takoli spo- za kritično mejo vsakega svojega gojenca, tako da lahko od nje brez skrbi zahteva čimveč. Mnogi mladi plavalci pa so se v stremilju za večjimi uspehi sami uničili, predvsem ker so jih v to silili starši, ki so hoteli imeti doma prvake.

Jugoslovani evropska košarkarska veselila

V evropskih pokalnih košarkarskih turnirjih so se zaključila polfinalna srečanja, ki so dokazala, da je na teh tekmovanjih trenutno najmočnejša država Jugoslavija, ki je v finalni del evropskih pokalov uvrstila kar tri pterke (dve moški in eno žensko). Italiji in SZ je uspelo uvrstiti v finale po dve ekipi, medtem ko je osmi finalist ženska českoslovaška peterka. Priponit je treba, da Sovjetska zveza ni sodelovala na moških pokalnih turnirjih. Glede na rezultate laniških srečanj lahko sklepamo, da bi Sovjetom uspelo uvrstiti v finale vsaj eno ekipo. Ker pa nimajo odsotni nikdar prav, lahko mirno rečemo, da je Jugoslavija danes dežela v Evropi, ki se lahko ponaša z najboljšo košarko na višini klubov. Jugoslovanske ekipe so prisotne v finalu ob najvažnejših moških turnirjih: Jugoslavija v pokalu prvakov, Crvena zvezda pa v pokalu pokalnih prvakinj. Jugoplastika bo v finalu igrala proti italijanskemu Ignisu, Crvena zvezda pa proti Simmenthalu. Italijanski peterki sta favoritinji za osvojitve naslova, prav lahko pa bi prišlo do presenečenja, saj bodo Jugoslovani vsakekor skušali zaključiti zanje tako uspešno leto z zmago v tekmovanju za evropske pokale. Priponit je treba, da so rezultati evropskih pokalov bolj ali manj podobni evropskemu prvenstvu, v katerem je zmagala Sovjetska zveza, druga je bila Jugoslavija, tretja pa Italija.

Med ženskami je SZ dokazala svojo absolutno premoč. Daugava in Spartak nista nikdar naletela na nasprotnice, ki bi jima lahko povzročale pregledave. Daugava iz Rige bi morala po predvidevanju ponovno osvojiti evropski naslov, saj Sparta iz Prage ni huda nasprotnik. Spartak iz Leningrada pa bo nastopil proti Jugoslovankam, ki imajo le malo možnosti za končno zmago.

Razočarala sta letos Real Madrid in Slavija iz Prage, katero je izločil grški Panathinaikos. Med ženskami pa je bil izločen Clermont Ferrand, kar potrjuje trenutno slabo stanje francoske košarke.

SMUČANJE

Na Črnom vrhu nad Cerinim bo danes pomembno spominsko smučarsko tekmovanje. V veselalomu se bodo namreč pomerili v spomin na prvo partizansko smučarsko tekmovanje v tem kraju, leta 1944, ko so nastopili tudi v smučarskih skokih.

ROKOMET

MADRID, 18. — V kvalifikacijski tekmi za olimpijske igre v rokometu je Sovjetska zveza odpravila Italijo z visokim izidom 37:10.

OBVESTILO

Nagrajevanje 6. zimskih športnih iger 1972 bo v soboto, 25. marca, s pričetkom ob 20. uri v glavni dvorani Kulturnega doma v Trstu.

Predstavniki SPDT bodo izročili tudi kolajne smučarskega testa ter izkaznice trbiške smučarske šole.

(Nadaljevanje sledi)

ZGODOVINA PLANICE IN SKOKOV V SLOVENIJI

Sepp Bradl prvi nad 100 metrov

Norveška in FIS sta dolgi skoki kom hudo nasprotovali in dolgo časa nista hoteli priznati veljavnosti planiške naprave, čeprav so gradili preko jugoslovanske smučarske zveze dokazovali izredno varno skakalnico, delo inž. Stanka Bloudka. Nasprotnega mnenja pa so bili seveda mladi, drzni skakalci, katere so mikale daljave. Že leta 1935 je Norvežan Andersen pristal pri 99 metrih, Jugoslovanci šmel pa pri 72 m.

Olimpijsko leto 1936 je bilo za Planico razburljivo. Norveški skakalec je njihova zveza prepovedala uradno uporabo, nato pa je predlagala kompromis. Zalet naj bi skrajšali do take mere, da bi ne bila presežena meja 80 metrov. Vodstvo tekmovanja takega predloga ni sprejelo in norveški skakalci so prireditelj zapustili. Jezna množica je norveške skakalce pošteno okepal.

Avstrijec Sepp Bradl je bil ob foristur Norvežanov tako prvi človek, ki je na smučeh poletel več kot 100 metrov daleč. Pristal je pri 101 metru, odličen pa je bil tudi Jugoslovanci Novšak z novim rekordom 89,5 m.

Po tej zmagoslavni prireditvi so sledila »slaba« leta. Leta 1937 skokov zaradi slabega vremena ni bilo, isto pa se je zgodilo tudi leta 1939. Leto prej so bili samo treningi. Avstrijec Bradl pa je na njih svoj rekord podaljšal do 107 metrov.

Na prireditvi leta 1940 so zabeležili kar tri skoke nad 100 metrov, leta 1941, mesec dni pred napadom Nemčije na Jugoslavijo, pa je Nemec R. Gering postavil skoraj neverjeten rekord 118 metrov. 100 metrov sta preskočila tudi dva Jugoslovanci, vendar z dotikom pri do skoku, nov uradni rekord pa je postavil Rudi Finkgraz s 96 metri.

Na planiški velikani so se do tedaj zvrstili vsi najboljši skakalci na svetu in vsi so napravili hvalljivi kot izredno varno. Med vojno so Nemci zaman poskusili organizirati v Planici mednarodne prireditve. Sabotaže so jim to vedno preprečile.

Prva prireditelj po osvoboditvi je bila v Planici leta 1947, naslednje zimo pa je padel tudi svetovni rekord. Postavil ga je švicar Fritz Tschannen s 120 metri. Isto dolžino je dosegel tudi Jugoslovanci Poldar, ki pa se je pri doskoku dotaknil tal in meta zato ni veljala.

Na prireditelj leta 1949 je v Planico prišla komisija FISA, da bi dokončno priznala velikanki. Ob tej priložnosti so odprli tudi 80-metrsko skakalnico, tekmovali pa so se v veselalomu in v teku na 30 km. Smučarske tekme v alpskih in klasičnih panogah (smuk, slalom in tek) so bile tudi leta 1950, jugoslovanska skakalca Poldar in Finkgraz pa sta popravila državni rekord na 111 in 114 metrov.

Nemci, ki v prvih povojnih letih niso mogli tekmovali v Jugoslaviji, so si omislili lastno velikanko. V Oberstdorfu so na pobudo in s konkretno pomočjo nekdanjih skakalcev medtem zgradili še večjo skakalnico kot v Planici. Leta 1950 je šved Netzel dosegel že 135,5 m, leto kasneje pa Fimc Luoro Tammo kar 139 m. Želo »dolg« je bil tudi Jugoslovanci Finkgraz s 117 metri. V Kulmu, v Avstriji, so nameravali Nemce se prekositi in zgraditi 160-metrsko napravo (zgolj iz turističnih namenov), javnost pa se je temu tedaj megalomanskemu načrtu uprla in zgradili so zato le 120-metrsko napravo.

Planiški velikanki je po vojni načel tudi čas. Trohneti in podrti se je začelo leseno ograjenje in skakal-

Smučarji SPDT ob koncu sezone

V soboto bo nagrajevanje najboljših tekmovalcev - Rezultati zadnjega nastopa

Smučarska tekmovalna sezona se bliža h koncu. Najmlajši so zaključili svoja tekmovanja pretežno nedeljo, v četrtek je bilo nagrajevanje zmagovalcev trojeboj Tomassin; ekipa po SPDT si je, kot je že znano, prislužila lep pokal za svoje 6. mesto; prihodnjo soboto, 25. marca, bo nagrajevanje 6. zimskih športnih iger 1972.

Najtežja tekma sezone 1971-72 je bila prav gotovo nedeljska tekma v Trbižu. Bila je to konška kvalifikacija, veljavna za trojeboj Maks Krčivov (letnik 1961-1968) in za pokal Marinetto (1962-1968). Tekmovanja so se udeležili najboljši mladi predstavniki našega področja FIS, od katerih je bilo dobrih 60 odst. tekmovalcev doma iz alpskih krajev, takih, ki imajo tako rekoč pred domačinom prago celo zimo zasnežena pobočja. Naši mladi tekmovalci niso razočarali, doživeli smo le 32 disqualifikacij med 18 nastopajočimi. V kategoriji mlških sta prav predstavniki Milič Makri in Sedmak Aleksander, ki sta dobro tekmovala, zaostane za prvotvornicima ni bil velik. Ostali so tekmovali previdno,

tako da so si pridobili dragocene izkušnje za prihodnje nastope. O svojem mestu ni dobra priča stvarni sposobnosti v censem merilu. Nagrajevanju je prisostvovalo okrog 500 oseb. Vsa tekmovalca je prejel spominsko kolajno in zbirko risarskega materiala.

V soboto, 25. marca, bo s pričetkom ob 20. uri nagrajevanje vseh tistih, ki so zaslužili kolajne na 6. ZŠI 1972. Pred samim nagrajevanjem bodo predstavniki SPDT izročili tečajnikom značke in izkaznice ocenjevalnega testa, opravljene za februarja meseca. Po krajšem pestrem sporedu, po nastopu zborstva in glasbe, bo nagrajevanje. Nagrajeni bodo vsi baby sprint (10. disqualificirani), mlški do 10. mesta (za smučanje), do 6. (za sankanje in ostale kategorije do 6. mesta. Pokalov bo 12: 2 prehodna, ostalih 10 pa si bodo delili najboljši tekmovalci 6. zimskih iger. Filmska reportaža bo zaključila večer.

Tekmovanja so se torej zaključila. Smučanje (in še posebej smučarski tečaj) pa se bodo nadaljevali spo-

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 19. MARCA 1972

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

10.30 v Trstu, stadionu «1. maj» Breg — Bor

ŽENSKA C LIGA

10.30 v Gradišču Torriana — Sloja

ŽENSKA PROMOCIJSKA LIGA

8.30 v Gorici, telov. AGI AGI C — Dom

10.30 v Gorici, telov. UGG UGG — Mladost

8.30 v Gradišču Sovodnje — Torriana

MOŠKA 1. DIVIZIJA

10.30 v Pradamanu Il Pozzo — Sloja

10.30 v Gorici Dom — PAV Ribum

NAMIZNI TENIS

DRŽAVNI TURNIR

9.00 v Milanu Nastopata tudi Kras in Sokol

KOŠARKA

MOŠKA D LIGA

15.00 v Trevisu Treviso — Bor

17.00 v Trstu, Ul. della Valle Bor — Servolana

MLAJŠI MLADINCI

9.45 na Opčinah Polet — Lloyd A

NARAJAJINICE

11.30 na Opčinah Polet — Calza Bloch B

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Bazovici Zarja — CMM

15.00 v Dolini Breg — Inter SS

3. AMATERSKA LIGA

13.45 na Opčinah Bar Veneto — Primorec

9.00 v Krizu De Macori — Olimpija

15.00 na Proseku Libertas Barkovlje — Primorje

MLADINCI

13.15 na Proseku Primorje — Edera

NARAJAJINIKI

14.15 v Trstu, stadion «1. maj» Union — Ponizana

12.15 na Proseku Primorje — Rolanese

9.00 v Padričah Esperia — Vesna

10.30 v Padričah Gaja — S. Sergio

10.00 v Dolini Breg — Libertas TS

ATLETIKA

RICHMOND, 18. — Amerikane George Frenn je postavil z značko 22,63 m nov svetovni dvoranski rekord v metu krogla. Postavil ga je v okviru srečanja »indoor« ZDA — Sovjetska zveza. Prejšnji rekord je bil njegova last z značko 22,34 m.

AVSTRALIJA «TOVARNA» PLAVALNIH PRVAKOV?

Planjevanje je v Avstraliji doseglo svoj višek z olimpijskimi igrami leta 1956 v Melbourne. Dawn Fraser, Lorraine Crapp in Murray Rose so tedaj potolčki skoraj vse obstoječe rekorde. Vseeno pa bo, kot kaže 27 plavalcev, izbranih za olimpijske igre v Münchnu, zasenčilo uspehe iz Melbourne. Shane Gould, sestra Moras, bratje Rogers, Michael Wenden in Debbie Cain se postavljajo namreč najuspešnejše moštvo, ki ga je Avstralija kdaj imela v plavalstvu. Trener Avstralcev Don Talbot zatrjuje, da bodo njegovi varovanci na igrah v Nemčiji odnesli najmanj deset zlatih kolajm. Vseeno pa naj Avstralci ne pričakujejo čudežev, da ne bi ostali razočarani in ne bi psihiko negativno vplivali na plavalce.

Talbot meni, da je plavanje v Avstraliji izredno napredovalo po letu 1956. Avstralski trener ne ver-

jamuje v znanstvene metode treninga. Po njegovem mnenju gre največja zasluga za tak razvoj plavalstva velikemu številu bazenov. Prej so tekmovalci plavalci pet mesecev letno, sedaj trenirajo dvakrat toliko in nimajo časa, da bi se zabavali. Edini način za doseg dobrih rezultatov naj bi bil, da je plavalec čimveč časa v vodi. Ena izmed njegovih učenec, Kaern Moras je izjavila, da je nemogoče prebiti še več časa v vodi kot sedaj. Konkurenca za razne naslove je vedno hujša, tako da se nekateri sprašujejo, kam bo to privedlo. Kaj se bo zgodilo s Shane Gould, ki pri 15 letih že uničuje svetovne rekorde? Talbot se sprašuje, ali bo sploh lahko nastopala na olimpijskih igrah čez štiri leta.

Športne naprave rastejo kot goveje po dežju. Samo v petih pla-

valnih solah Carile deluje 50 učiteljev, ki pripravljajo 1500 do 2000 plavalcev, čeprav so cene izredno visoke. Toda plavanje zahteva mnogo denarja. Za Karen Moras so v nekaj letih potrošili okrog 8000 dolarjev, da je dospela v sam vrh svetovne plavalne elite.

Pri treningih pazijo predvsem na to, da se razvije mišice na hrbtni in na ramenih, medtem ko služijo noge le za ravnotežje. Mišice ojačajo nato še z vajami na suhem, medtem ko stalno nadzoruje telesno težo. Vsak trener pa mora biti sposoben, da takoli spo-

za kritično mejo vsakega svojega gojenca, tako da lahko od nje brez skrbi zahteva čimveč. Mnogi mladi plavalci pa so se v stremilju za večjimi uspehi sami uničili, predvsem ker so jih v to silili starši, ki so hoteli imeti doma prvake.

Jugoslovani evropska košarkarska veselila

V evropskih pokalnih košarkarskih turnirjih so se zaključila polfinalna srečanja, ki so dokazala, da je na teh tekmovanjih trenutno najmočnejša država Jugoslavija, ki je v finalni del evropskih pokalov uvrstila kar tri pterke (dve moški in eno žensko). Italiji in SZ je uspelo uvrstiti v finale po dve ekipi, medtem ko je osmi finalist ženska českoslovaška peterka. Priponit je treba, da Sovjetska zveza ni sodelovala na moških pokalnih turnirjih. Glede na rezultate laniških srečanj lahko sklepamo, da bi Sovjetom uspelo uvrstiti v finale vsaj eno ekipo. Ker pa nimajo odsotni nikdar prav, lahko mirno rečemo, da je Jugoslavija danes dežela v Evropi, ki se lahko ponaša z najboljšo košarko na višini klubov. Jugoslovanske ekipe so prisotne v finalu ob najvažnejših moških turnirjih: Jugoslavija v pokalu prvakov, Crvena zvezda pa v pokalu pokalnih prvakinj. Jugoplastika bo v finalu igrala proti italijanskemu Ignisu, Crvena zvezda pa proti Simmenthalu. Italijanski peterki sta favoritinji za osvojitve naslova, prav lahko pa bi prišlo do presenečenja, saj bodo Jugoslovani vsakekor skušali zaključiti zanje tako uspešno leto z zmago v tekmovanju za evropske pokale. Priponit je treba, da so rezultati evropskih pokalov bolj ali manj podobni evropskemu prvenstvu, v katerem je zmagala Sovjetska zveza, druga je bila Jugoslavija, tretja pa Italija.

Med ženskami je SZ dokazala svojo absolutno premoč. Daugava in Spartak nista nikdar naletela na nasprotnice, ki bi jima lahko povzročale pregledave. Daugava iz Rige bi morala po predvidevanju ponovno osvojiti evropski naslov, saj Sparta iz Prage ni huda nasprotnik. Spartak iz Leningrada pa bo nastopil proti Jugoslovankam, ki imajo le malo možnosti za končno zmago.

Razočarala sta letos Real Madrid in Slavija iz Prage, katero je izločil grški Panathinaikos. Med ženskami pa je bil izločen Clermont Ferrand, kar potrjuje trenutno slabo stanje francoske košarke.

SMUČANJE

Na Črnom vrhu nad Cerinim bo danes pomembno spominsko smučarsko tekmovanje. V veselalomu se bodo namreč pomerili v spomin na prvo partizansko smučarsko tekmovanje v tem kraju, leta 1944, ko so nastopili tudi v smučarskih skokih.

ROKOMET

MADRID, 18. — V kvalifikacijski tekmi za olimpijske igre v rokometu je Sovjetska zveza odpravila Italijo z visokim izidom 37:10.

OBVESTILO

Nagrajevanje 6. zimskih športnih iger 1972 bo v soboto, 25. marca, s pričetkom ob 20. uri v glavni dvorani Kulturnega doma v Trstu.

Predstavniki SPDT bodo izročili tudi kolajne smučarskega testa ter izkaznice trbiške smučarske šole.

(Nadaljevanje sledi)

B. Jankoviču za las ušla zmaga nad MVM B. Parmo

TRŽAŠKI DNEVNIK

POROČILO O RAZVOJU INDUSTRIJSKE CONE

V zadnjih štirih letih za 7 milijard javnih del

Prosta industrijska cona bo nared še letos - Število zaposlenih v coni prekorajlo 10.000 enot - Nove delavnice v gradnji

Vodilni svet tukajšnje ustanove za industrijsko cono je na svoji zadnji seji potrdil obračun poslovanja leta 1971 ob tej priložnosti je predsednik odv. Sacerdoti povzel razvoj industrijske cone od leta 1968 do danes.

Dr. Sacerdoti je navedel, da je ustanova v omenjenem času opravila razna javna dela v skupni vrednosti 7 milijard lir, konec lanskega leta pa so bila v teku nadaljnja dela v skupni vrednosti 1.650 milijonov. Med tem časom pa je bilo pri gradnji in opremljanju novih objektov v industrijski coni - primer Vetrobel - kakor tudi na problem onesnaženosti - primer SOT. Poleg tega bi pripomnil, da se je število zaposlenih v industrijski coni v zvezi z GMT povečalo le za toliko, za kolikor se je zmanjšala industrijska zaposlenost v mestu, saj delajo pri GMT-večinoma delavci iz bivše Tovarne strojev Jri Sv. Andreja.

Posegi avtonomne turistične ustanove

Upravni svet avtonomne turistične ustanove je odobril nekatere posege za obrambo in okrepitev mestnega zelenja. Ustanova bo prevzela nase stroške za vzdrževanje parka pri Sv. Justu, ker je predsednik je v tej zvezi izrazil zadovoljstvo, da so bile finančne razpoložljivosti, ki sta jih dala na razpolago generalni vladni komisariat in deželna uprava, izkoriščene v celoti in v predvidenem roku. Nadaljnja nakazila je dejal govornik, na naj bi veljala za večletne naložbe, tako da bi ustanova lahko opravljala predvidena dela bolj racionalno in v manjših stroških. To velja zlasti za dela v zvezi z razširjenostjo dolin pri Orehu in vzdolž Ospe, z ureditvijo Kormacina in Čela ter ravinskega območja pri Domitu. Kakor znano nameravajo tu postaviti obrat cleasing, ki ga bo upravljala družba Friulia in ki bo namenjen majim industrijskim in obrtniškim podjetjem.

Kar zadeva razvoj proizvodnih dejavnosti v industrijski coni, je dr. Sacerdoti omenil, da je v razdobju 1968-71 začelo obratovati 39 novih tovarn, v katerih je bilo konec lanskega leta zaposlenih 4.800 ljudi, vključno osebe Grandi Motori Trieste (1.972 ljudi). S tem je število zaposlenih delovnih moči v industrijski coni preseglo 10.000, kar predstavlja povečanje za 76 odst. v primeri s stanjem konec leta 1967 (5.963 ljudi). Kljub neugodnemu razvoju konjunktura, ki je prizadela nekatere dejavnosti in zlasti tekstilno industrijo, je industrijska cona okrepila svojo vlogo v gospodarskem življenju tržaške pokrajine. Konec lanskega leta je bilo v gradnji 8 novih obratov, v katerih bo predvidoma našlo zaposlitev nadaljnjih 231 ljudi. Tudi nekatere že obstoječe industrije nameravajo razširiti svoje obrate in povečati število zaposlenih delavcev, kar naj bi prišlo do izraza v letošnjem in v trihodnjem letu.

V nekaterih primerih je vodstvo industrijske cone ponovno odkupilo zemljišča, ki so jih posamezne industrije svoj čas zasedle, ne da bi jih potem izkoristile v celoti. V zadnjih štirih letih je ustanova kupila in prodala skupne okoli 2.000.000 kv. metrov zemlje. V tem okviru je vodstvo odkupilo ves razpoložljivi prostor v okviru proste industrijske cone, ki bo kmalu začela posloovati. Načrti za to področje predvidevajo zadržavo kakih 750.000 kv. metrov površine; uredili bodo razne infrastrukture ter zgradili delavnice in skladišča, ki jih bodo potem dajali v najem podjetjem, ki bodo poslovala v režimu proste cone. Okoli proste cone so začeli graditi posebno ograjo, dela pa naj bi bila zaključena proti koncu letošnjega leta.

V zadnjih štirih letih se je vodstvo industrijske cone razvzelo za omejitve onesnaženja okolja, za razširitev zelenih površin in za strokovno usposabljanje novih kadrov. Strokovni odbor, ki je po nalogu industrijske cone pregledal čistilne naprave prisotnih industrij, je prišel do zaključka, da je sedanje stanje v tem pogledu zadovoljivo. Na koncu svojega poročila se je dr. Sacerdoti posebej zahvalil generalnemu vladnemu komisariatu in deželi, ki sta pokazala veliko razumevanje za potrebe tržaške industrijske cone.

DELO TRGOVINSKE ZBORNICE

Povišek luških tarif posebno nevaren za Trst

Zbornica bo nastopila pri ministru za trgovinsko mornarico - Gradnja zidanega doka se mora čimprej nadaljevati

V petek se je sestel vodilni odbor trgovinske zbornice, kateremu je predsednik dr. Caidassi poročal o sestanku med predstavniki avstrijske zveze ne gospodarske zbornice in tržaške zbornice, ki je bil na Dunaju 29. februarja in 1. marca letos. Na sestanku so razpravljali o blagovnem prometu med Trstom in Avstrijo in v tej zvezi izrazili zadovoljstvo, da se je železniški promet na tej relaciji lani opazno povečal.

Predsednik je nato poročal o nedavnem sestanku deželnega odbora za industrijski razvoj. Razprava je veljala zlasti organizacijskim vprašanjem in bodočemu delu odbora.

Odborniki so obravnavali tudi začetno gradnjo zidanega doka. V tej zvezi so ugotovili, da bo zastoj občutno prizadel ne le tukajšnja gospodarstva, ampak tudi ladjedelstvo v Trzinu in pomožno industrijo. Odbor se je zavzel za to, da bi zgradili širši dok, ki naj bi sprejemal tudi največje petrolejske ladje. Prav tako je bil odbor zavzel za gradnjo razprijnevalne postaje.

Nato so odborniki obravnavali vprašanje vsjih pristaniških tarif ter izrazili skrb prizadetih poslovnih krogov. Sklenili so organizirati odločen nastop pri ministru za trgovinsko mornarico. V tej zvezi so se že povezali s podatnikom na ministrstvu za zunanjo trgovino Belcijem in z italijanskim združenjem trgovinskih zbornic. Povišek luških tarif, ki je napovedan za vsa italijanska pristanišča, bo namreč posebno prizadel našo luko, ki je za razliko od drugih izpostavljena neizprosni konkurenci iz tujine.

neralnemu vladnemu komisariatu in deželi, ki sta pokazala veliko razumevanje za potrebe tržaške industrijske cone.

Poročilo, iz katerega smo povzeli navedene podatke, je precej optimistično, vendar ne seje dalj kakor do konca lanskega leta. Pozneja pa so nastopile težave, ki se nanašajo tako na obseg zaposlenosti v industrijski coni - primer Vetrobel - kakor tudi na problem onesnaženosti - primer SOT. Poleg tega bi pripomnil, da se je število zaposlenih v industrijski coni v zvezi z GMT povečalo le za toliko, za kolikor se je zmanjšala industrijska zaposlenost v mestu, saj delajo pri GMT-večinoma delavci iz bivše Tovarne strojev Jri Sv. Andreja.

Upravni svet avtonomne turistične ustanove je odobril nekatere posege za obrambo in okrepitev mestnega zelenja. Ustanova bo prevzela nase stroške za vzdrževanje parka pri Sv. Justu, ker je predsednik je v tej zvezi izrazil zadovoljstvo, da so bile finančne razpoložljivosti, ki sta jih dala na razpolago generalni vladni komisariat in deželna uprava, izkoriščene v celoti in v predvidenem roku. Nadaljnja nakazila je dejal govornik, na naj bi veljala za večletne naložbe, tako da bi ustanova lahko opravljala predvidena dela bolj racionalno in v manjših stroških. To velja zlasti za dela v zvezi z razširjenostjo dolin pri Orehu in vzdolž Ospe, z ureditvijo Kormacina in Čela ter ravinskega območja pri Domitu. Kakor znano nameravajo tu postaviti obrat cleasing, ki ga bo upravljala družba Friulia in ki bo namenjen majim industrijskim in obrtniškim podjetjem.

Kar zadeva razvoj proizvodnih dejavnosti v industrijski coni, je dr. Sacerdoti omenil, da je v razdobju 1968-71 začelo obratovati 39 novih tovarn, v katerih je bilo konec lanskega leta zaposlenih 4.800 ljudi, vključno osebe Grandi Motori Trieste (1.972 ljudi). S tem je število zaposlenih delovnih moči v industrijski coni preseglo 10.000, kar predstavlja povečanje za 76 odst. v primeri s stanjem konec leta 1967 (5.963 ljudi). Kljub neugodnemu razvoju konjunktura, ki je prizadela nekatere dejavnosti in zlasti tekstilno industrijo, je industrijska cona okrepila svojo vlogo v gospodarskem življenju tržaške pokrajine. Konec lanskega leta je bilo v gradnji 8 novih obratov, v katerih bo predvidoma našlo zaposlitev nadaljnjih 231 ljudi. Tudi nekatere že obstoječe industrije nameravajo razširiti svoje obrate in povečati število zaposlenih delavcev, kar naj bi prišlo do izraza v letošnjem in v trihodnjem letu.

V nekaterih primerih je vodstvo industrijske cone ponovno odkupilo zemljišča, ki so jih posamezne industrije svoj čas zasedle, ne da bi jih potem izkoristile v celoti. V zadnjih štirih letih je ustanova kupila in prodala skupne okoli 2.000.000 kv. metrov zemlje. V tem okviru je vodstvo odkupilo ves razpoložljivi prostor v okviru proste industrijske cone, ki bo kmalu začela posloovati. Načrti za to področje predvidevajo zadržavo kakih 750.000 kv. metrov površine; uredili bodo razne infrastrukture ter zgradili delavnice in skladišča, ki jih bodo potem dajali v najem podjetjem, ki bodo poslovala v režimu proste cone. Okoli proste cone so začeli graditi posebno ograjo, dela pa naj bi bila zaključena proti koncu letošnjega leta.

V zadnjih štirih letih se je vodstvo industrijske cone razvzelo za omejitve onesnaženja okolja, za razširitev zelenih površin in za strokovno usposabljanje novih kadrov. Strokovni odbor, ki je po nalogu industrijske cone pregledal čistilne naprave prisotnih industrij, je prišel do zaključka, da je sedanje stanje v tem pogledu zadovoljivo. Na koncu svojega poročila se je dr. Sacerdoti posebej zahvalil generalnemu vladnemu komisariatu in deželi, ki sta pokazala veliko razumevanje za potrebe tržaške industrijske cone.

Poročilo, iz katerega smo povzeli navedene podatke, je precej optimistično, vendar ne seje dalj kakor do konca lanskega leta. Pozneja pa so nastopile težave, ki se nanašajo tako na obseg zaposlenosti v industrijski coni - primer Vetrobel - kakor tudi na problem onesnaženosti - primer SOT. Poleg tega bi pripomnil, da se je število zaposlenih v industrijski coni v zvezi z GMT povečalo le za toliko, za kolikor se je zmanjšala industrijska zaposlenost v mestu, saj delajo pri GMT-večinoma delavci iz bivše Tovarne strojev Jri Sv. Andreja.

Upravni svet avtonomne turistične ustanove je odobril nekatere posege za obrambo in okrepitev mestnega zelenja. Ustanova bo prevzela nase stroške za vzdrževanje parka pri Sv. Justu, ker je predsednik je v tej zvezi izrazil zadovoljstvo, da so bile finančne razpoložljivosti, ki sta jih dala na razpolago generalni vladni komisariat in deželna uprava, izkoriščene v celoti in v predvidenem roku. Nadaljnja nakazila je dejal govornik, na naj bi veljala za večletne naložbe, tako da bi ustanova lahko opravljala predvidena dela bolj racionalno in v manjših stroških. To velja zlasti za dela v zvezi z razširjenostjo dolin pri Orehu in vzdolž Ospe, z ureditvijo Kormacina in Čela ter ravinskega območja pri Domitu. Kakor znano nameravajo tu postaviti obrat cleasing, ki ga bo upravljala družba Friulia in ki bo namenjen majim industrijskim in obrtniškim podjetjem.

Kar zadeva razvoj proizvodnih dejavnosti v industrijski coni, je dr. Sacerdoti omenil, da je v razdobju 1968-71 začelo obratovati 39 novih tovarn, v katerih je bilo konec lanskega leta zaposlenih 4.800 ljudi, vključno osebe Grandi Motori Trieste (1.972 ljudi). S tem je število zaposlenih delovnih moči v industrijski coni preseglo 10.000, kar predstavlja povečanje za 76 odst. v primeri s stanjem konec leta 1967 (5.963 ljudi). Kljub neugodnemu razvoju konjunktura, ki je prizadela nekatere dejavnosti in zlasti tekstilno industrijo, je industrijska cona okrepila svojo vlogo v gospodarskem življenju tržaške pokrajine. Konec lanskega leta je bilo v gradnji 8 novih obratov, v katerih bo predvidoma našlo zaposlitev nadaljnjih 231 ljudi. Tudi nekatere že obstoječe industrije nameravajo razširiti svoje obrate in povečati število zaposlenih delavcev, kar naj bi prišlo do izraza v letošnjem in v trihodnjem letu.

V nekaterih primerih je vodstvo industrijske cone ponovno odkupilo zemljišča, ki so jih posamezne industrije svoj čas zasedle, ne da bi jih potem izkoristile v celoti. V zadnjih štirih letih je ustanova kupila in prodala skupne okoli 2.000.000 kv. metrov zemlje. V tem okviru je vodstvo odkupilo ves razpoložljivi prostor v okviru proste industrijske cone, ki bo kmalu začela posloovati. Načrti za to področje predvidevajo zadržavo kakih 750.000 kv. metrov površine; uredili bodo razne infrastrukture ter zgradili delavnice in skladišča, ki jih bodo potem dajali v najem podjetjem, ki bodo poslovala v režimu proste cone. Okoli proste cone so začeli graditi posebno ograjo, dela pa naj bi bila zaključena proti koncu letošnjega leta.

V zadnjih štirih letih se je vodstvo industrijske cone razvzelo za omejitve onesnaženja okolja, za razširitev zelenih površin in za strokovno usposabljanje novih kadrov. Strokovni odbor, ki je po nalogu industrijske cone pregledal čistilne naprave prisotnih industrij, je prišel do zaključka, da je sedanje stanje v tem pogledu zadovoljivo. Na koncu svojega poročila se je dr. Sacerdoti posebej zahvalil generalnemu vladnemu komisariatu in deželi, ki sta pokazala veliko razumevanje za potrebe tržaške industrijske cone.

Poročilo, iz katerega smo povzeli navedene podatke, je precej optimistično, vendar ne seje dalj kakor do konca lanskega leta. Pozneja pa so nastopile težave, ki se nanašajo tako na obseg zaposlenosti v industrijski coni - primer Vetrobel - kakor tudi na problem onesnaženosti - primer SOT. Poleg tega bi pripomnil, da se je število zaposlenih v industrijski coni v zvezi z GMT povečalo le za toliko, za kolikor se je zmanjšala industrijska zaposlenost v mestu, saj delajo pri GMT-večinoma delavci iz bivše Tovarne strojev Jri Sv. Andreja.

Upravni svet avtonomne turistične ustanove je odobril nekatere posege za obrambo in okrepitev mestnega zelenja. Ustanova bo prevzela nase stroške za vzdrževanje parka pri Sv. Justu, ker je predsednik je v tej zvezi izrazil zadovoljstvo, da so bile finančne razpoložljivosti, ki sta jih dala na razpolago generalni vladni komisariat in deželna uprava, izkoriščene v celoti in v predvidenem roku. Nadaljnja nakazila je dejal govornik, na naj bi veljala za večletne naložbe, tako da bi ustanova lahko opravljala predvidena dela bolj racionalno in v manjših stroških. To velja zlasti za dela v zvezi z razširjenostjo dolin pri Orehu in vzdolž Ospe, z ureditvijo Kormacina in Čela ter ravinskega območja pri Domitu. Kakor znano nameravajo tu postaviti obrat cleasing, ki ga bo upravljala družba Friulia in ki bo namenjen majim industrijskim in obrtniškim podjetjem.

Kar zadeva razvoj proizvodnih dejavnosti v industrijski coni, je dr. Sacerdoti omenil, da je v razdobju 1968-71 začelo obratovati 39 novih tovarn, v katerih je bilo konec lanskega leta zaposlenih 4.800 ljudi, vključno osebe Grandi Motori Trieste (1.972 ljudi). S tem je število zaposlenih delovnih moči v industrijski coni preseglo 10.000, kar predstavlja povečanje za 76 odst. v primeri s stanjem konec leta 1967 (5.963 ljudi). Kljub neugodnemu razvoju konjunktura, ki je prizadela nekatere dejavnosti in zlasti tekstilno industrijo, je industrijska cona okrepila svojo vlogo v gospodarskem življenju tržaške pokrajine. Konec lanskega leta je bilo v gradnji 8 novih obratov, v katerih bo predvidoma našlo zaposlitev nadaljnjih 231 ljudi. Tudi nekatere že obstoječe industrije nameravajo razširiti svoje obrate in povečati število zaposlenih delavcev, kar naj bi prišlo do izraza v letošnjem in v trihodnjem letu.

V nekaterih primerih je vodstvo industrijske cone ponovno odkupilo zemljišča, ki so jih posamezne industrije svoj čas zasedle, ne da bi jih potem izkoristile v celoti. V zadnjih štirih letih je ustanova kupila in prodala skupne okoli 2.000.000 kv. metrov zemlje. V tem okviru je vodstvo odkupilo ves razpoložljivi prostor v okviru proste industrijske cone, ki bo kmalu začela posloovati. Načrti za to področje predvidevajo zadržavo kakih 750.000 kv. metrov površine; uredili bodo razne infrastrukture ter zgradili delavnice in skladišča, ki jih bodo potem dajali v najem podjetjem, ki bodo poslovala v režimu proste cone. Okoli proste cone so začeli graditi posebno ograjo, dela pa naj bi bila zaključena proti koncu letošnjega leta.

V zadnjih štirih letih se je vodstvo industrijske cone razvzelo za omejitve onesnaženja okolja, za razširitev zelenih površin in za strokovno usposabljanje novih kadrov. Strokovni odbor, ki je po nalogu industrijske cone pregledal čistilne naprave prisotnih industrij, je prišel do zaključka, da je sedanje stanje v tem pogledu zadovoljivo. Na koncu svojega poročila se je dr. Sacerdoti posebej zahvalil generalnemu vladnemu komisariatu in deželi, ki sta pokazala veliko razumevanje za potrebe tržaške industrijske cone.

Poročilo, iz katerega smo povzeli navedene podatke, je precej optimistično, vendar ne seje dalj kakor do konca lanskega leta. Pozneja pa so nastopile težave, ki se nanašajo tako na obseg zaposlenosti v industrijski coni - primer Vetrobel - kakor tudi na problem onesnaženosti - primer SOT. Poleg tega bi pripomnil, da se je število zaposlenih v industrijski coni v zvezi z GMT povečalo le za toliko, za kolikor se je zmanjšala industrijska zaposlenost v mestu, saj delajo pri GMT-večinoma delavci iz bivše Tovarne strojev Jri Sv. Andreja.

V TOREK BO MINILO 27 LET

V Lonjerju so 4 partizani padli pod kroglami fašistov

Mladi rod mora vedeti zakaj so padali slovenski fantje in dekleta

V torek bo minilo 27. let, odkar je prišlo v Lonjerju do pokola, pri katerem so pod kroglami fašistov izgubili življenje štiri partizanski borci. Temu je sledil val aretacij, mučenj po zaporih in iskanje pripadnikov osvobodilnega gibanja. Od takrat je minilo več kot četrst stoletja. Starejši se še dobro spominjajo tistih strašnih dni.

Počasi pa tone vse to v pozabo, in to prav v času, ko skuša fašistična golazen spet priti s silo na površje, ko hoče znova priklicati k življenju teror in obuditi čase zatiranja vsakega naprednega mišljenja. Predvsem mladina bi se morala odločno upirati temu; točno bi morala vedeti, kaj so naši starši pretrpeli, da danes lahko uživamo naše pravice.

Zanimalo me je, kaj ve lonjerska mladina o krvavem dogodku, ki se je pripetil 21. marca 1945. Najprej sem se ustavil v pogovoru s skupinico dijakin, ki obiskujejo srednjo šolo na Katinari. Le ena deklica je vedela o dogodkih, do katerih je prišlo tistega pomladanskega jutra. Jagoda Kjuder je takoj odgovorila:

«Seveda vem, kaj se je tistega dne pripetilo v vasi, saj se je to dogajalo tik mojih hiše in so mi o tem doma mnogo pripovedovali». «V šoli pa nisi nikdar nič slišala o osvobodilnem gibanju?»

«Ne, tam pa mi ni nihče nič pravil».

Ostale dijakinje so le zmajale z glavo. Njihov odgovor je bil povsem enak: o tem niso vedele nič, pa tudi o drugi vojni nasploh so bolj malo poučene.

Lonjerski fantje in dekleta, ki obiskujejo višje srednje šole pri Sv. Ivanu, pa so o tem vedeli več. Spuščali so se celo v podrobnosti, saj so sledili pripovedovanju staršev, ki so bili protagonisti tistih dni.

Nedica Čok: «Doma so mi mnogo pripovedovali o tem in o trpljenju, ki so ga morali pretrpeti v tistem času».

Mauro Malalan: «Takrat so ubili pred bunkerjem štiri partizane in so aretirali mnogo ljudi; o tem sem slišal doma, v šoli pa ni nihče nikdar nič omenil o osvobodilnem gibanju v drugi svetovni vojni, še manj, pa o zgodovini mojega kraja».

Majda Glavina: «Nemci in fašisti so prišli v Lonjer menda zaradi izdajstva, saj ne bi drugače nikdar vedeli za obstoj tega bunkerja, saj so v vasi vsi tisti, ki so o njem vedeli, skrbno prikrivali».

Čudno je, da v času, ko se hoče fašizem ponovno okrepiti, nihče ne spomni mladim na grozote, ki ga je prizadejal pred četrst stoletja. Posebno kot pripadniki slovenske manjšine bi morali vedeti nekoliko več o borbi za naše pravice. Čudno je, da jih profesorji na šoli, ki je zrastle na krvi tistih, ki so v vojni padli, ne poučijo o tej novejši strani slovenske zgodovine. Na srečo pa je takih, ki naše polpretekle zgodovine ne poznajo, le malo. Saj bi ne bilo čudno, če bi drugače ponovno prišlo do hišnih preiskav na slovenskih domovih, do aretacij, do izgonov iz službe, le zato, ker je Slovenec, do prepovedi uporabe našega materinega jezika.

Bolj pomembna kot proslava in kot priložnostni govori, je zavest, da današnji rod ve, zakaj so med drugo svetovno vojno umirali tudi mladi slovenski fantje in dekleta, ki jim ni bilo dano, da bi živeli v miru in svobodi z vsemi tistimi pravicami, ki jih mi danes uživamo.

Radivoj Pečar

Osrednje vodstvo KD zavrnilo kandidaturu Bartolija

(Nadaljevanje z 2. strani)

za reševanje naših problemov. Tako je za tem pa «Novi list» govori o kandidaturi posl. Škerka in da bodo morali slovenski komunisti napeti vse sile, da bo lahko tudi tokrat prodri ter da mora prejeti preferenčne glasove tudi nepartizanskih volivcev in volivk.

Ustvarja se torej široka solidarnost slovenskih volivcev in volivk za izvolitev poslance slovenske narodnosti.

Izjava sveta SS ne izključuje možnosti, da bo del volivcev Slovenske skupnosti glasoval za italijanskega kandidata na listah italijanskih strank, vendar pa s dvema pogoje: 1. jamstvo demokracije in političnega življenja ter izvajanje reform ter 2. prizadevanje za reševanje perečih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti.

Slovenske volivce v tej zvezi se zlasti zanima drugi pogoj, o katerem govori tudi zadnji «Katalistični glas», ko ugotavlja, da bodo morali slovenski volivci 7. in 8. maja letos odločiti o nadaljnjem razvoju demokracije, se zlasti pa se boriti za »čim večji prodor v širše demokracije vrste naše temeljne zahteve manjšinske zaščite v smislu člena 6 ustave in še posebej peticije, ki je bila v ta namen predložena parlamentu».

O istem vprašanju je pred tednom Slovenska kulturno - gospodarska zveza naslovila vsem strankam ustanova loka izjavo, v kateri jih poziva, da vključijo v svoje volilne programe obvezo po celovitosti zakonski zaščiti Slovencev v videmski, gorški in tržaški pokrajini. Ta izjava se zaključuje z ugotovitvijo: «Samo jasna obveza bo slehernemu Slovencu, ki bo šel na volitve, dokaz, da so njegove izjave resne in ne zgolj deklaracijske».

Ce bo šel torej del glasov Slovencev, ki bodo slovenski glasovi odkrenili te stranke, Brez izrecnih, stvarnih strankarjev obstaja resna nevarnost, da bo to ti glasovi še manj kot učinkoviti.

Za vse informacije se, prostoma, obrnite na upravo podjetja v Piranu ali na naša predstavništva v Jugoslaviji in v inozemstvu.

LJUBLJANA, Titova 10
RESTAVRACIJA ♦ KAVARNA
NOČNI BAR ♦ IGRALNICA
CASINO

Tel. 24 601/007 - 24 618/619
Telefax: 31254 YU SLON
Telegram: SLON LJUBLJANA

SPORT SPORT SPORT

KOLESARSKA DIRKA MILAN-SANREMO

Peta zmaga Merckxa

SANREMO, 18. — Svetovni prvak Eddy Merckx je zmagal še petič na klasični kolesarski dirki Milan - Sanremo. Na cilj je prišel sam, 9 sekund pred skupino 11 kolesarjev, katere je v sprintu premagal Italijan Motta. Tudi tokrat so torej italijanski kolesarji popolnoma razočarani in so ponovno odšli s cilja praznih rok. Domačini so sicer ves čas napadali in bili stalno v akciji, niso pa sodelovali med seboj in so se pustili presenetiti od premočnega Merckxa, ki je par kilometrov pred ciljem silovito potegnil in si zagotovil svojo peto zmago na eni najvažnejših dirk.

V vse zgodovini te dirke je edino le Costante Girardengo osvojil šest zmag. Merckx je ves čas vozil v ozadju in se ni nikdar podal v zasledovanje, ko so drugi skušali uti v glavnine. Sele pet km pred ciljem, na Poggio, je napadel in pustil za sabo vse. Njegovi sovozniki so končno uvideli, da ni mogoče storiti ničesar proti njemu. Vse taktike nasprotnikov so se izjalovile pred Belgijcem premočjo.

Startalo je 179 kolesarjev, na cilj pa jih je prišlo le 90.

- Vrstni red:
1. Merckx (Bel.) ki je 288 km prevozil v 6.33"32", s povprečno hitrostjo 43,909 km na uro
 2. Motta 9" zaostanka
 3. Basso
 4. Verbeeck (Bel.)
 5. Wolfshohl (Z. Nem.)
 6. Dancelli
 7. Perurera (Šp.)
 8. Dierckx (Bel.)
 9. G. Pettersson (Šve.)
 10. T. Pettersson (Šve.)
 11. A. Moser
 12. R. De Vlaeminck (Bel.)

Naslednja skupina je prišla na cilj z 21" zaostanka.

ODBOJKA

CUS Turin je sinoči na svojem igrišču v okviru moškega odbojarskega prvenstva B lige premagal Bor s 3:0 (10, 2, 5).

NAMIZNI TENIS

Na državnem turnirju v Milanu je Milčević (Kras) med mladinkami zasedla prvo mesto. Med naraščajočimi je bil Radović (Sokol) deveti.

Na turnirju, ki se bo nadaljeval danes, je konkurencija zelo močna, nastopa pa okrog 400 tekmovalcev.

SMUČANJE

Na nižješolskem prvenstvu Piščance na 2. mestu

Letos se je pokrajinskega deželnega prvenstva v smučanju udeležila tudi nižja srednja šola «Ivan Cankar» pri Sv. Jakobu. Na tekmovalcu v vesolomolu, katerega se je udeležilo 64 tekmovalcev, v moški in 55 v ženski kategoriji, se je odlično odrezal naš mlad smučar Piščanec, ki je v zelo hudi konkurenci zasedel odlično drugo mesto, z istim časom kot tretje uvrščeni Sossi. Zmagal je Nussdorfer, ki je zabeležil res izreden rezultat.

Poleg Piščance je za našo šolo nastopil še Kuret, ki je kljub napaki na zgornjem delu proge osvojil 21. mesto. V ženski konkurenci je zmagala Sossi.

Med dekleti je svetovni smučarski pokal osvojila drugič zaporedoma Avstrijka Annemarie Pröll. Na drugo mesto se je uvrstila Francozinja Macchi, na tretje pa Britt Lafforgue.

V PRVENSTVU 1. MOŠKE ODBOJARSKE DIVIZIJE

Dom in Turjak na prvem mestu lestvice

V zadnjih dveh kolih deželne lige 1. divizije za člane je Dom in Turjak izbojeval dve pomembni zmagi. V petem kolu je kot domačin prepričljivo odpravil nevarni Il Pozzo Torriano. Po teh uspehih so domovci na odličnem drugem mestu in imajo enako število točk kot Libertas iz Turjaka. Precej slabše pa se je izkazala Sloga, ki je dvakrat zaporedoma zapustila sportlovo areno poražena. Po teh dveh neuspehih je Sloga na 4. mestu, enako število točk pa imata še SG Pordenone in Torriana. Vsekaror pa je za mlade in neizkušene odbojkarje Sloga po vsem tistem, kar so doslej pokazali, to dober uspeh.

Rezultati 5. kola: Libertas Turjak - PAV Ribum 3:0, Reane - Torriana 1:3, Dom Gorica - Il Pozzo 3:0, SG Pordenone - Sloga 3:2.

Rezultati 6. kola: Il Pozzo - SG Pordenone 3:0, Torriana - Dom 2:3, PAV Ribum - Reane 1:3, Sloga - Libertas Turjak 1:3.

Lestvica: Libertas Turjak in Dom Gorica 10, Il Pozzo 8, Sloga, Torriana in SG Pordenone 6, Reane 2, PAV Ribum 0.

Današnje 7. kolo: Reane - Libertas Turjak, Dom - PAV Ribum, SG Pordenone - Torriana in Il Pozzo - Sloga.

Preteklo kolo ženske tretje lige se je končalo po pričakovanju. Corridoni je v dosedajšnjih 8 nastopih pospravil prav toliko zmag. Odbojkarijcam iz St. Petra ob Soči je za pe-

je edina naša tekmovalka Magnanija dosegla 26. mesto, na ekipni lestvici pa je srednja šola «Ivan Cankar» zasedla 5. mesto.